

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 42 S

(2013–2014)

Proposisjon til Stortinget (forslag til Stortingsvedtak)

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

*Tilråding fra Utenriksdepartementet 28. februar 2014,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Bakgrunn

Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS) ble vedtatt i EU 11. desember 2013, og omhandler etablering og drift av EUs satellittnavigasjonsprogrammer for perioden 2014–2020.

Galileo er et globalt satellittnavigasjonssystem under sivil kontroll. EGNOS er et støttesystem for GPS, men vil på sikt også bli et støttesystem for Galileo. Galileo og EGNOS bygges og driftes i regi av EU, og vil virke sammen med det amerikanske GPS-systemet og bidra til å gi en vesentlig forbedring i tilgjengelighet og nøyaktighet.

Norge har vært med på utviklingen av Galileo og EGNOS siden midten av 1990-tallet gjennom deltakelse i ESA og EUs rammeprogrammer for forskning og utvikling. EU besluttet i 2007 å fullfinansiere Galileo og ble samtidig eier av systemet. EØS-avtalens regler om programsamarbeid vil utgjøre det rettslige grunnlag for videre norsk deltakelse i EUs satellittnavigasjonsprogrammer. Deltakelsen vil således være basert på de samme

prinsippene som ble lagt til grunn for Norges deltakelse i Galileo og EGNOS i 2009, jf. St.prp. nr. 54 (2008–2009) Om samtykke til innlemmelse i EØS-avtalen av EUs satellittnavigasjonsprogrammer Galileo og EGNOS (2008–2013). Liechtenstein har valgt å stå utenfor programmene, mens Islands deltakelse inntil videre er på vent.

Siden EØS-avtalen ikke omfatter Svalbard, Jan Mayen og bilandene, hvor det er etablert bakkestasjoner for Galileo og EGNOS, er det inngått en egen samarbeidsavtale om satellittnavigasjon mellom Norge, Den europeiske union og dens medlemsstater undertegnet 22. september 2010. Samarbeidsavtalen omhandler spørsmål som ikke er regulert i EØS-avtalen, herunder sikkerhet og eksportkontroll.

Ettersom norsk deltakelse i programmet innebærer økonomiske forpliktelser over flere år, er Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nødvendig i medhold av Grunnlovens § 26 andre ledd. Med sikte på at Norge skal kunne delta i programmet så tidlig som mulig og for å sikre norsk deltakelse i programaktivitetene for 2014, blir det lagt opp til at

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

stortingsproposisjonen blir fremmet før avgjørelse er tatt i EØS-komiteen. Avgjørelse i EØS-komiteen er ventet i andre kvartal 2014.

Utkast til EØS-komiteens beslutning, samt Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1285/2013 i dansk oversettelse, følger som trykte vedlegg til proposisjonen. Norsk oversettelse av forordningen vil bli ferdigstilt før beslutningen i EØS-komiteen.

2 Generelt om Galileo og EGNOS

EU-programmene EGNOS og Galileo skal utvikle, drifte og videreutvikle to systemer med samme navn. EGNOS (European Geostationary Navigation Overlay Service) har vært i drift siden 2009, og verifiserer og korrigerer signaler fra GPS (og etter hvert også fra Galileo), slik at signalene blir mer pålitelige og presise. Galileo skal bli et selvstendig, globalt satellittnavigasjonssystem på lik linje med det amerikanske GPS-systemet, det russiske GLONASS og Kinas fremtidige satellittnavigasjonssystem Beidou. I motsetning til de øvrige, vil Galileo være et rent sivilt system.

EGNOS og Galileo bygges og opereres som separate systemer. I tilknytning til satellittnavigasjonsprogrammene er det også etablert et europeisk GNSS-byrå (Global Navigation Satellite System) som skal administrere og føre tilsyn med bruken av programmidlene.

EU og European Space Agency (ESA) startet samarbeid om satellittnavigasjon i 1994 med utviklingen av EGNOS. Norge har deltatt aktivt i arbeidet med EGNOS, og det er bygget opp bakkeinfrastruktur for dette systemet på Jan Mayen, Svalbard og det norske fastlandet. Forberedelsene til utviklingen av Galileo startet parallelt, og selve utviklingen av Galileo ble påbegynt i 2001. Norge har siden starten vært en aktiv deltaker i utviklingen av Galileo.

Etableringen av Galileo har i stor grad vært pionerarbeid, og prosjektet har støtt på en rekke utfordringer av politisk, økonomisk og teknologisk art. Utbyggingen og driften av Galileo skulle i utgangspunktet finansieres gjennom et offentlig-privat samarbeid, basert på en privat konsesjonær. Denne finansieringsmodellen lot seg imidlertid ikke realisere. EUs transportråd vedtok derfor i november 2007 å organisere, finansiere og iverksette utbyggingen av Galileo under EUs institusjonelle rammeverk. EU ble samtidig eier av systemet, med ansvar for drift, vedlikehold og videreutvikling. Det er forventet at Galileo skal settes i tidlig operativ drift i 2015, og et komplett system

med 30 satellitter i bane og fullt operative tjenester skal være ferdig innen 2020.

Satellitnavigasjonssystemer gir tilgang på presis tidsinformasjon, fart og nøyaktig posisjonsangivelse. Satellitnavigasjon benyttes blant annet innenfor transport til sjøs, i luften og på land, i offshorevirksomhet, fiskerinæringen, logistikk-systemer og telekommunikasjon, og på områder som kartlegging, miljøovervåking, jordbruk, innmåling av eiendommer, styring av anleggsmaskiner, i redningstjeneste og for sikkerhetsformål.

Etableringen av Galileo og EGNOS innebærer at EU oppnår suverenitet og egegneve når det gjelder strategisk viktig navigasjonsteknologi. Det europeiske behovet for satellittnavigasjonstjenester har hittil i hovedsak vært dekket av det amerikanske GPS-systemet. Selv om dette systemet i stor grad har dekket europeiske brukerbehov, er det et militært system utenfor europeisk kontroll. Amerikanerne gir ingen tjenestegaranti og forbeholder seg retten til å blokkere signalene om dette skulle tjene amerikanske behov. Videre har avhengigheten av et annet lands militære system blitt vurdert som uheldig for europeisk utenriks- og sikkerhetspolitisk suverenitet.

Tilgang til de offentlig regulerte tjenestene (PRS)

Med norsk deltakelse vil Galileos offentlig regulerte tjenester (PRS – Public Regulated Services) bli tilgjengelig for nød- og beredskapsstatene samt for Forsvaret. PRS sikrer tilgang til spesielle tids- og posisjonstjenester som er mer motstandsdyktige mot falske signaler og interferens. Tilgang til PRS er viktig for systemer som utgjør samfunnskritisk infrastruktur, og særlig for justissektoren. PRS forventes også å bli aktuelt i forbindelse med europeisk politisamarbeid og samarbeid om toll- og grensekontroll der Norge er med. Tilgang til PRS vil ha betydning for utøvelsen av norske myndighetsoppgaver. EUs retningslinjer for tilgang til PRS er ikke ferdigstilt. Avtalen mellom Norge og EU om deltakelse i gjennomførings- og utnyttelsesfasen medfører at Norge som fullverdig deltaker i Galileo og EGNOS vil få tilgang til PRS. I tillegg arbeides det med en bilateral PRS-avtale som sikrer Norges rettigheter ut over tredjelandshetene som omtales i PRS-forordningen.

Det europeiske GNSS-byrået

Det europeiske GNSS-byrået skal føre tilsyn med sikkerhetsregimet i programmene, herunder slik som sikkerhetsrevisjon, drift av Galileo sikkerhetssenter, overvåking av etterlevelse av de felles

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

minimumsstandardene under PRS, samt andre aktiviteter knyttet til administrasjon, vedlikehold, sertifisering, og standardisering relatert til programmene. EU er i ferd med å ferdigstille en forordning (COM) nr. 40/2013 med endringer i det europeiske GNSS-byrået. Formålet er å styrke sikkerhetsarbeidet ved å gi Sikkerhetsakkrediteringsstyret (Security Accreditation Board) en sterkere og mer selvstendig rolle innen organisasjonen. Konkret innebærer forslaget en rekke mindre endringer i teksten til forordning (EU) nr. 912/2010. I forbindelse med fremtidig inkludering av (COM) nr. 40/2013 vil det arbeides for å sikre at Norge som fullverdig deltaker i Galileo og EGNOS vil få full tilgang til byrået, samt kunne delta fullt i *Administrative Board* og *Sikkerhetsakkrediteringsstyret*, og at norske borgere skal kunne inneha stillinger i byrået.

3 Nærmere om innholdet i forordningen

Forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer etablerer et rammeverk for finansiering og gjennomføring av Galileo og EGNOS, med varighet fra 2014–2020. Forordningen avgrensner ansvarsforholdene mellom Europakommisjonen, det europeiske GNSS-byrået og den europeiske romorganisasjonen ESA. Det åpnes for deltakelse fra tredjeland i både Galileo og EGNOS. Rettsakten pålegger medlemslandene å gjennomføre et sikkerhetsregime som tilsvarer Europakommisjonens sikkerhetsregler, og å rapportere til Europakommisjonen om gjennomføringen av dette.

Artikkel 1 angir aktiviteter under Galileo og EGNOS, herunder definisjon, utvikling, validering, konstruksjon, operasjon, fornyelse, forbedringer og sikkerhet. Det spesifiseres at Galileo skal tilby følgende:

- Galileo OS (Open Service) som vil være en åpent tilgjengelig tjeneste, tilsvarende dagens GPS slik den oppfattes av sivile brukere.
- I henhold til internasjonale standarder et bidrag til sikkerhetskritisk bruk som til enhver tid evaluerer i hvor stor grad systemet er til å stole på.
- En kommersiell tjeneste (Commercial Service – CS) med forbedret ytelse og verdifulle data ut over det den åpne tjenesten gir, som høypresisjonstjenester til profesjonelle brukere og signalautentisering til bruk i f.eks. veiprisning.
- En offentlig regulert tjeneste (Public Regulated Service – PRS) som vil tilby krypterte sig-

naler på egne frekvenser. Dette gjør signalet mer motstandsdyktig mot forstyrrelser og falske signaler, og gjør det mulig å kontrollere hvem som skal ha tilgang. PRS vil tilbys akkrediterte brukere i offentlig sektor.

- Et bidrag til søk- og redningstjenesten (Search and Rescue – SAR) til COSPAS-SARSAT systemet. Galileo SAR vil fange opp og viderefremme signal og posisjon fra nødradiopeilesendere inn i det internasjonale søk og redningssystemet COSPAS-SARSAT. I kontrast til eksisterende tjenester omfatter Galileo SAR en returkanal, der den nødstedte vil få en bekrefteelse på at signal er mottatt.

Det spesifiseres at EGNOS skal bestå av følgende tjenester:

- En åpen tjeneste (Open Service – OS) som skal tilby posisjonerings- og synkroniseringsinformasjon til brukerne.
- En tjeneste for distribusjon av kommersielle data (EGNOS Data Access Service – EDAS) som skal fremme utvikling av profesjonelle og kommersielle applikasjoner gjennom å tilby verdiøkende data med bedre ytelse.
- En sikkerhetstjeneste (Safety of Life – SoL) som forbedrer det åpne signalet med rask varseling til brukeren dersom tjenesten ikke oppfyller spesifikke ytelseskrav (integritet). Tjenesten benyttes for sikkerhetskritiske anvendelser, som innflygingsprosedyrer innen luftfart.

Artikkel 3 definerer fasene i Galileo-programmet, herunder definisjonsfasen (avsluttet 2001), utviklings- og valideringsfasen (2008–2013), utbyggingsfasen (2008–2020), og utnyttelsesfasen med oppstart av de første tjenestene (fra 2014–2015).

Artikkel 4 omtaler operasjon av EGNOS, som i hovedsak omfatter administrasjon av infrastrukturen, vedlikehold, fornyelse og beskyttelse av systemet, godkjennings-, sertifiserings- og standardiseringsaktiviteter for programmet, samt alle elementer vedrørende påliteligheten til systemet og operasjon, samt leveranse og markedsføring av tjenester.

Artikkel 5 definerer kompatibiliteten og interoperabiliteten ved systemene, herunder at de også skal fungere opp mot andre satellittnavigasjonssystemer og konvensjonelle radionavigasjonsmidler. Kommisjonen skal, i samsvar med artikkel 34, definere krav og standarder som er nødvendige for å sikre nevnte kompatibilitet og interoperabilitet.

Artikkel 6 spesifiserer at EU skal være eier av alle materielle og immaterielle aktiva som lages eller utvikles under programmene. For tredjeparter skal avtaler utarbeides der dette er hensiktsmessig. Kommisjonen skal spesielt sikre at EUs intellektuelle eiendom anvendes optimalt.

Artikkel 7, 8, 9, 10 og 11 definerer hvilke aktiviteter som skal omfattes av programmets finansielle periode 2014–2020, og hvordan disse skal finansieres. Det spesifiseres at det kan gjennomføres aktiviteter knyttet til gjennomføring, operasjon, administrasjon, informasjons- og kommunikasjonstiltak, samt annen teknisk eller administrativ assistanse til Kommisjonen for ledelsen av programmet. Medlemslandene, tredjeland og internasjonale organisasjoner kan yte tilleggsfinansiering av Galileo og EGNOS. Maksimumsbeløpet for EUs finansiering av aktivitetene i perioden 2014–2020 skal være 7 071,73 mill. euro (nominelt). Inntekter som genereres gjennom programmene skal kanaliseres tilbake til programmene. For kontrakter med aktører i privat sektor skal det foreligge en mekanisme for deling av inntektene.

Artikkel 12, 13, 14, 15 og 16 spesifiserer organiseringen av programmene. Oppgaver fordeles mellom Kommisjonen, det europeiske GNSS-byrået og den europeiske romorganisasjonen ESA. Kommisjonen skal forestå fremdriften i programmene, herunder besørge arbeidsdeling, kontakt mot tredjeland og internasjonale organisasjoner, samt treffe de nødvendige tiltak for å ivareta sikkerheten og integriteten til programmene. Det europeiske GNSS-byrået skal føre tilsyn med sikkerhetsregimet i programmene, herunder revisjon av sikkerhet, drift av Galileo sikkerhetssenter, overvåke etterlevelse av de felles minimumsstandardene under de offentlig regulerte tjenestene, samt andre aktiviteter knyttet til administrasjon, vedlikehold, sertifisering, og standardisering relatert til programmene, samt markedsføring av anvendelser og tjenester til markedet for satellittnavigasjon. Den europeiske romorganisasjonen ESA skal forestå leveranse av infrastrukturen knyttet opp til programmene, i henhold til avtalt budsjett og oppgaver.

Artikkel 17 og 18 fastsetter kravene til sikkerhetsreguleringer og virkeområdet for disse.

Artikkel 19, 20, 21, 22, 23, 24 og 25 fastsetter bestemmelser knyttet til offentlig innkjøp i programmene. Det spesifiseres at det skal sikres rettferdig, åpen konkurranse og likebehandling i gjennomførings- og utnyttelsesfasene i programmene.

4 Konstitusjonelle forhold

Ettersom den norske deltakelsen i programmet innebærer økonomiske utgifter av en viss størrelse som skal finansieres over flere år, må Stortinget gi sitt samtykke til deltakelse i EØS-komiteens beslutning, jf. Grunnlovens § 26 andre ledd. For å gjøre det mulig for EØS/EFTA-statene å ta del i programmet så tidlig som mulig, fremmes forslag om at Stortinget gir sitt samtykke før EØS-komiteen treffer sin beslutning. Det vil dermed ikke bli nødvendig for Norge å ta forbehold om konstitusjonelle prosedyrer ved beslutningen i EØS-komiteen.

Det er ikke ventet at det vil komme endringer i utkastet til beslutning i EØS-komiteen. Dersom den endelige beslutningen skulle avvike vesentlig fra det utkastet som er lagt frem i denne proposisjonen, vil saken bli fremlagt for Stortinget på nytt.

5 Beslutningen i EØS-komiteen

EØS-komiteen vil vedta å endre EØS-avtalens protokoll 31 ved innlemmelse av Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1285/2013 om gjennomføring og utnyttelse av europeiske satellittnavigasjonssystemer.

Artikkel 1 fastslår at Norge skal delta fullt ut, uten stemmerett, i alle komiteer som bistår Kommisjonen i administrasjon, utvikling og gjennomføring av aktivitetene under forordningen, og bidra finansielt i henhold til artikkel 82 (1) (a) og protokoll 32 i EØS-avtalen. Vedrørende sikkerhetsaspekter fastslås at det kan være nødvendig med egne avtaler mellom EFTA-statene og EU. Norge har en egen sikkerhetsavtale med EU fra 2004 som er relevant for Galileo. En egen avtale som regulerer Norges forhold til de offentlige regulerte tjenestene i Galileo (PRS) er under utarbeidelse.

Artikkel 2 fastslår at beslutningen trer i kraft dagen etter at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1 og at beslutningen får anvendelse fra 1. januar 2014.

Artikkel 3 fastslår at beslutningen skal kunnngjøres i EØS-avdelingen av, og EØS-tillegget til, «Den europeiske unions tidende».

Liechtenstein deltar ikke i EØS-komiteens beslutning. Islands deltakelse er suspendert inntil EØS-komiteen treffer ny beslutning. Dette har bakgrunn i at landet ikke har mulighet til å bidra økonomisk til en eventuell deltakelse i Galileo og

EGNOS, og av dette følger at Island heller ikke har rett til å delta i disse programmene.

EØS-avtalens geografiske virkeområde omfatter ikke Svalbard, Jan Mayen og bilandene. Etablering og bruk av EUs bakkeinfrastruktur for satellittnavigasjon utenfor EØS-avtalens geografiske virkeområde, samt andre forhold som ikke hører naturlig inn under EØS reguleres gjennom samarbeidsavtalen med EU og dets medlemsland av 22. september 2010. Denne samarbeidsavtalen vurderes som tilstrekkelig til å dekke samarbeidet som følger av forordning (EU) nr. 1285/2013. Samarbeidsavtalen anvendes på midlertidig basis i kraft av sin artikkel 12 nr. 4, og vil formelt tre i kraft når alle medlemslandene har ratifisert avtalen. Det pågår dialog mellom partene for å få fortgang i ratifiseringsarbeidet.

6 Administrative og økonomiske konsekvenser og gjennomføring i norsk rett

De budsjettmessige konsekvensene for Norges deltakelse i Galileo og EGNOS ble fremlagt i Prop. 1 S (2013–2014), vedtatt av Stortinget 11. desember 2013.

EØS/EFTA-statenes finansielle bidrag til etablering og drift av Galileo og EGNOS bestemmes i henhold til EØS-avtalens artikkel 82 nr. 1 bokstav a. Norges andel av totalbudsjettet vil i tråd med vanlig praksis for EU-programmer tilsvare Norges BNP-andel, for tiden 2,92 pst. Den totale kostnaden ved Norges deltakelse i etablering og drift av Galileo og EGNOS for perioden 2014–2020 er for tiden anslått til 1,55 mrd. kroner (2013-kurs, lik Prop. 1 S 2013–2014).

Profilen på forpliktelsene avhenger av utbetalingsprofilen til EUs GNSS-programmer. Denne er ikke endelig fastsatt. Finansieringen av Norges deltakelse er fremmet i statsbudsjettet for 2014.

I tillegg kommer 11 mill. kroner til nasjonal oppfølging av deltakelsen, totalt 201,4 mill. kroner for 2014. Det er etablert et sekretariat i Norsk Romsenter som har ansvaret for å følge opp norske interesser i Galileo-programmets styringsorganer. Nasjonal sikkerhetsmyndighet vil ha en særlig oppgave knyttet til oppfølging av sikkerhetsregimet i Galileo, herunder deltakelse i Gali-

leos sikkerhetsorganer, oppfølging av avtaler om utveksling av sikkerhetsgradert informasjon, gjennomføring av leverandørklarering av norske selskaper som deltar i programmet og sikkerhetsmessig akkreditering av infrastruktur på norsk territorium. Nødvendig koordinering mellom berørte departementer ivaretas gjennom et interdepartementalt koordineringsutvalg under ledelse av Nærings- og fiskeridepartementet.

Utgiftene vil bli dekket over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett.

Gjennomføringen av forordningen medfører ikke behov for lov- eller forskriftsendringer.

7 Konklusjon og tilråding

Norges geografi, topografi og nærings- og bosetningsstruktur tilsier at Norge vil være blant de landene som har størst utbytte av Galileo. Signalene fra Galileo vil være interoperable med GPS-signalerne, og sammen vil systemene gi betydelig bedre sikkerhet, nøyaktighet og tilgjengelighet for brukerne. Viktige næringer som transport, olje- og gass, fiskeri, luftfart og skipsfart kan drives mer effektivt og sikkert med utnyttelse av en forbedret rombasert infrastruktur, ikke minst i nordområdene. Norsk deltakelse gir også norsk romindustri muligheter til å posisjonere seg for å delta i kommende anbudsrunder i forbindelse med programmene. EU har en industripolitikk basert på åpen konkurranse blant næringslivet i landene som deltar i det aktuelle programmet. Fortsatt norsk deltakelse sikrer tidlig innsikt i systemer og teknologi, som styrker norske bedrifters posisjon i det raskt voksende internasjonale markedet for produkter og tjenester som nyttiggjør satellittnavigasjon. Det antas at en økende andel av leveranser og kontrakter til Galileo vil være relatert til Galleos offentlig regulerte tjenester (PRS).

Bakkeinfrastruktur for Galileo og EGNOS er bygget opp på strategisk viktige lokasjoner som Svalbard, Jan Mayen og på Troll i Antarktis. Fordi infrastrukturen er utplassert på norsk jord, er det viktig at norske myndigheter har innflytelse på hvordan infrastrukturen anvendes for å sikre at norske interesser og internasjonale forpliktelser ivaretas. Spørsmålet om norsk deltakelse har altså en viktig utenrikspolitisk dimensjon. Norsk del-

Tabell 6.1

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Sum
Forpliktelser til EU (i mill. kroner)	190,4	266,5	243,6	220,8	182,7	167,5	281,7	1553,7

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

takelse sikrer innflytelse i programmenes arbeidsgrupper og styrende organer. Norge har andre behov og interesser når det gjelder ytelse i nordområdene enn eksempelvis Sverige og Finland, blant annet fordi disse ikke har territorier i Barentshavet og dermed heller ikke behov for at programmene dekker disse områdene. Norges topografi stiller også andre krav til ytelsen enn topografien i Sverige og Finland. Det er viktig for Norge å prioritere å utvide dekningsområdet for EGNOS nordover, slik at systemet blant annet kan benyttes til flynavigasjon nord for 70 grader nord. Aktiv norsk deltakelse har vist seg avgjørende for å sikre tilstrekkelig dekning og ytelse i disse økonomisk og utenrikspolitisk viktige land- og havområdene, samt å sikre lokalisering av bakkeinfrastruktur til for Norge strategisk viktige lokasjoner. Norsk deltakelse i programmene støtter opp under norsk nordområdepolitikk.

Norsk deltakelse i Galileo og EGNOS må ses ut fra næringspolitiske, samfunnsmessige og utenrikspolitiske behov. Programmene representerer tverrsektoriell merverdi og samfunnsnytte, og spørsmålet om videre norsk deltakelse har impli-

kasjoner for Norges fremtidige forhold til EU, og muligheten for samarbeid om kritisk infrastruktur. Med stadig tettere bånd mellom EU og ESA vil videreføring av Norges deltakelse markere Norge som en aktiv romnasjon og underbygge Norges solide posisjon i ESA.

Nærings- og fiskeridepartementet tilrår at Norge deltar i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS). Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Utenriksdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS), i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

**til vedtak om samtykke til deltakelse i en beslutning
i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning
(EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske
satellitnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)**

I

Stortinget samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS).

Vedlegg 1

EØS-komiteens beslutning nr. [...] / [...] av [...] om endring av EØS-avtalens protokoll 31 om samarbeid på særlige områder utenfor de fire friheter

EØS-KOMITEEN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt «EØS-avtalen», særlig artikkel 86 og 98, og på følgende bakgrunn:

1. Samarbeidet mellom partene i EØS-avtalen bør utvides til å omfatte europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1285/2013 av 11. desember 2013 om oppbygging og drift av de europeiske satellittnavigasjonssystemene og om endring av rådsforordning (EF) nr. 876/2002 og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 683/2008¹.
2. EØS-avtalens protokoll 31 bør derfor endres for å gjøre et slikt utvidet samarbeid mulig fra 1. januar 2014. På grunn av økonomiske begrensninger bør imidlertid Islands deltaking i programmet midlertidig oppheves –

TRUFFET DENNE BESLUTNING:

Artikkel 1

I EØS-avtalens protokoll 31 artikkel 1 etter nr. 8a skal nytt nr 8aa lyde:

«8aa.

- a. EFTA-statene skal fra 1. januar 2014 delta i virksomhet som kan følge av følgende unionsrettsakt:
  - **32013 R 1285**: Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1285/2013 av 11. desember 2013 om gjennomføring og utnytting av europeiske satellittnavigasjonssystemer og om endring av rådsforordning (EF) nr. 876/2002 og europaparlaments- og rådsforordning (EF)

nr. 683/2008 (EUT L 347 av 20.12.2013, s. 1).

- b. EFTA-statene skal bidra finansielt til virksomheten nevnt i bokstav a), i samsvar med artikkel 82 nr. 1 bokstav a) i avtalens protokoll 32.
- c. EFTA-statene skal delta fullt ut, uten å ha stemmerett, i alle unionskomiteene som bistår Europakommisjonen med hensyn til ledelse, utvikling og gjennomføring av virksomheten nevnt i bokstav a).
Uten at det berører dette kan EFTA-statenes deltakelse i unionskomiteer som bistår Europakommisjonen spesifikt i sikkerhetsaspektene av virksomheten omhandlet i bokstav a) være underlagt særskilte ordninger som avtales mellom EFTA-statene og Europakommisjonen. Slike ordninger skal bidra til en enhetlig beskyttelse i Den europeiske union og EFTA-statene av data, informasjon og teknologi i europeiske GNSS-programmer, og til overholdelse av avtalepartenes internasjonale forpliktelser i denne sektoren.
- d. Dette nummer får ikke anvendelse for Liechtenstein.
- e. Med henblikk på Island skal dette nummer suspenderes inntil EØS-komiteen treffer annen beslutning.»

Artikkel 2

Denne beslutning trer i kraft dagen etter at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser etter avtalens EØS-artikkel 103 nr. 1².

Den får anvendelse fra 1. januar 2014.

¹ EUT 347 av 20.12.2013, s. 1.

² [Ingen forfatningsrettslige krav angitt.] [Forfatningsrettslige krav angitt.]

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

Artikkel 3

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

Utferdiget i Brussel, [...].
For EØS-komiteen
[...]

Vedlegg 2

**Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU)
nr. 1285/2013 af 11. december 2013 om etablering og drift
af de europæiske satellitbaserede navigationssystemer og
om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 876/2002 og
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF)
nr. 683/2008**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 172, under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹, efter høring af Regionsudvalget, efter den almindelige lovgivningsprocedure, ud fra følgende betragtning(er):

- (1) Formålet med den europæiske satellitbaserede navigationspolitik er at forsyne Unionen med to satellitnavigationssystemer, systemet etableret under programmet Galileo og systemet Egnos («systemerne»). Disse systemer er etableret henholdsvis under Galileo- og Egnosprogrammerne. Hver infrastruktur består af satellitter og et net af jordstationer.
- (2) Galileoprogrammet har til formål at etablere og drive den første infrastruktur for satellitbaseret navigation og positionsbestemmelse, der er rettet specifikt mod civile formål, som kan bruges af en række offentlige og private aktører i Europa og på verdensplan. Systemet etableret under Galileoprogrammet, fungerer uafhængigt af andre eksisterende eller eventuelle fremtidige systemer og bidrager dermed bl.a. til den strategiske autonomi for Unionen, hvilket er blevet understreget af Europa-Parlamentet og Rådet.

- (3) Egnosprogrammet har til formål at forbedre kvaliteten af åbne signaler fra eksisterende globale satellitnavigationssystemer («GNSS») samt signaler fra den åbne tjeneste, som tilbydes af systemet etableret under Galileo-programmet, når disse bliver tilgængelige. De tjenester, som Egnosprogrammet leverer, bør som en prioritet dækkemedlemsstaternes territorier, der geografisk er beliggende i Europa, herunder i denne forbindelse Azorerne, De Kanariske Øer og Madeira.
- (4) Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget har konsekvent bakket fuldt op om Galileo- og Egnosprogrammerne.
- (5) Da Galileo- og Egnosprogrammerne befinder sig på et fremskredent udviklingsstadium, og systemerne har nået driftsfasen, er det nødvendigt, at de får et specifikt juridisk instrument, der opfylder deres behov, navnlig med hensyn til styring og sikkerhed, og sikrer en sund økonomisk forvaltning og fremmer anvendelsen af systemerne.
- (6) Systemerne er infrastrukturer oprettet som transeuropæiske net, hvis anvendelse rækker langt ud over medlemsstaternes nationale grænser. Endvidere bidrager de tjenester, der tilbydes gennem disse systemer, til en lang række af økonomiske og sociale aktiviteter, herunder udvikling af transeuropæiske net inden for transport-, telekommunikations- og energiinfrastrukturer.
- (7) Galileo- og Egnosprogrammerne er et industripolitisk redskab og indgår i Europa 2020-strategien, som det blev foreslået af

¹ EUT C 181 af 21.6.2012, s. 179.

Kommissionen i meddelelsen af 17. november 2010 «En integreret industripolitik for en globaliseret verden - Fokus på konkurrenceevne og bæredygtighed». De er også nævnt i Kommissionens meddelelse af 4. april 2011 «En EU-rumstrategi til gavn for borgerne». Disse programmer indebærer mange fordele for Unionens økonomi og borgere, hvis anslåede samlede værdi er ca. 130 mia. EUR for perioden 2014-2034.

- (8) Et stigende antal økonomiske sektorer, navnlig transport-, telekommunikations-, landbrugs- og energisektoren bruger i stigende omfang satellitbaserede navigations-systemer. Offentlige myndigheder kan også drage fordel af disse systemer inden for forskellige områder som f.eks. retnings-tjenester, politi, krisestyring eller grænseforvaltning. Udviklingen af anvendelsen af satellitnavigation giver enorme fordele til økonomien, samfundet og miljøet. Disse socioøkonomiske fordele opdeles i tre hovedkategorier: direkte fordele som følge af væksten i rummarkedet, direkte fordele på grund af væksten på downstreammarkedet for GNSS-baserede applikationer og tjenester, og indirekte fordele på grund af fremkomsten af nye applikationer inden for eller teknologioverførsel til andre sektorer, der fører til nye markedsmuligheder i andre sektorer, produktivitetstjenester på tværs af industrier og fordele for offentligheden, der skabes ved en reduktion af forureningen eller ved et bedre sikkerhedsniveau.
- (9) Det er derfor vigtigt, at Unionen støtter udviklingen af applikationer og tjenester, der er baseret på systemerne. Dette vil gøre det muligt for Unionens borgere at nyde godt af fordelene ved systemet og sikre, at offentlighedens tillid til Galileo- og Egnosprogrammerne bevares. Det passende instrument til at finansiere forsknings- og innovationsaktiviteter i forbindelse med udvikling af GNSS-baserede applikationer er Horisont 2020 - ramme-program for forskning og innovation («Horisont 2020») oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1291/2013². En meget specifik forudgå-

ende del i forsknings- og udviklingsaktiviteterne bør finansieres fra budgettet, der er tildelt Galileo- og Egnosprogrammerne i medfør af denne forordning, hvis disse aktiviteter vedrører grundlæggende elementer som f.eks. Galileokompatible chipsæt og modtagere, som vil gøre det lettere at udvikle applikationer på tværs af forskellige sektorer i økonomien. Denne finansiering bør ikke desto mindre bringe etableringen eller ibrugtagningen samt driften af de infrastrukturer, der er etableret under programmerne, i fare.

- (10) Som følge af den øgede brug af satellitnavigation inden for mange aktivitetsområder kan afbrydelser i tjenesterne medføre omfattende skader i det moderne samfund og medføre tab for mange økonomiske aktører. Derudover er satellitnavigationssystemer på grund af deres strategiske betydning infrastrukturer, der er særligt følsomme over for misbrug. De nævnte faktorer kan få indvirkning på Unionens, medlemsstaternes og borgernes sikkerhed. Der bør derfor tages højde for sikkerhedskravene ved udformningen, udviklingen, etableringen, ibrugtagning og driften af de infrastrukturer, der er etableret under Galileo- og Egnosprogrammerne i henhold til standardpraksis.
- (11) Galileoprogrammet omfatter en definitionsfase, som er blevet afsluttet, en udviklings- og valideringsfase indtil 2013, en etablerings- og ibrugtagningsfase, som indledtes i 2008 og forventes afsluttet i 2020, og en driftsfase, som gradvist skulle kunne indledes i 2014-2015, således at hele systemet er fuldt ud operationelt i 2020. De fire første operationelle satellitter er blevet bygget og opsendt under udviklings- og valideringsfasen, mens den samlede konstellation af satellitter bør færdiggøres under etablerings- og ibrugtagningsfasen, og opgraderingen bør finde sted under driftsfasen. Den tilknyttede jordinfrastruktur bør udvikles og drives i overensstemmelse hermed.
- (12) Egnosprogrammet er i driftsfasen, efter at den åbne tjeneste og tjenesten «Safety of Life» erklæredes for operationelle i henholdsvis oktober 2009 og marts 2011. Under hensyntagen til tekniske og finansielle hindringer og på grundlag af internationale aftaler kan den geografiske dækning for disse tjenester, der leveres af Egnossystemet, udvides til andre dele af

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1291/2013 af 11. december 2013 om oprettelse af Horisont 2020 - ramme-programmet for forskning og innovation (2014-2020) og om ophævelse af afgørelse nr. 1982/2006/EF (Se side 104 i denne EUT)

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

verden, navnlig territorier i kandidatlande, tredjelande, som er tilknyttet det fælles europæiske luftrum, og lande, der er omfattet af den europæiske naboskabspolitik. Denne udvidelse til andre dele af verden bør dog ikke finansieres ved hjælp af budgetbevillinger, der er afsat til Galileo- og Egnosprogrammerne i henhold til Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 1311/2013³ og bør ikke forsinke udvidelsen af dækningen på medlemsstaternes territorier, der geografisk er beliggende i Europa.

- (13) Den oprindelige udformning af Galileos livskritiske tjeneste som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 683/2008⁴ er blevet omprofilert for at sikre dens interoperabilitet med andre GNSS'er, reagere effektivt på behovene hos brugere af livskritiske tjenester og reducere kompleksiteten, risiciene, udgifterne ved den krævede infrastruktur.
- (14) For at maksimere anvendelsen af Egnos' livskritiske tjeneste bør den leveres uden direkte brugerbetaling. Galileos statsregulerede tjeneste (PRS) bør også leveres vederlagsfrit til de følgende PRS-deltagere, jf. Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1104/2011/EU⁵: medlemsstaterne, Rådet, Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) og behørigt autoriserede EU-agenturer. Den manglende betaling bør ikke anses for at indvirke på bestemmelserne om omkostningerne ved driften af en kompetent PRS-myndighed som fastsat i afgørelse nr. 1104/2011/EU.
- (15) Med henblik på at optimere anvendelsen af de leverede tjenester, bør systemer, net og tjenester fra Galileo- og Egnosprogrammerne både være kompatible og interoperable indbyrdes og så vidt muligt med andre satellitnavigationssystemer samt med traditionelle navigationsmetoder, hvis sådan kompatibilitet og interoperabilitet er

fastsat i en international aftale, uden at dette berører målet om strategisk autonomi.

- (16) Eftersom Unionen i princippet finansierer Galileo- og Egnosprogrammerne fuldt ud, bør Unionen gøres til ejer af alle materielle og immaterielle aktiver, som er skabt eller udviklet inden for rammerne af disse programmer. For fuldt ud at respektere alle grundlæggende rettigheder vedrørende ejendomsret bør der indgås de nødvendige aftaler med de nuværende ejere, navnlig med hensyn til væsentlige dele af infrastrukturterne og deres sikkerhed. Det bør være underforstået, at bestemmelserne om ejendomsret til immaterielle aktiver som fastlagt i denne forordning ikke omfatter immaterielle rettigheder, som ikke kan overdrages i henhold til de relevante nationale love. Denne EU-ejendomsret udelukker ikke, at Unionen i overensstemmelse med denne forordning, og hvor det skønnes hensigtsmæssigt på grundlag af en konkret vurdering, stiller disse aktiver til rådighed for tredjeparter eller råder over dem. Unionen bør navnlig kunne overføre ejendomsretten eller licensere de intellektuelle ejendomsrettigheder, der fremkommer som følge af arbejdet under Galileo- og Egnosprogrammerne, til tredjemand. Med henblik på at fremme indførelsen af satellitnavigation på markedet, bør det sikres, at tredjemand kan opnå en optimal udnyttelse af bl.a. de intellektuelle ejendomsrettigheder, der fremkommer som følge af Galileo- og Egnosprogrammerne, og som tilhører Unionen, herunder på det samfundsøkonomiske område.
- (17) Aktiver, der skabes eller udvikles uden for Galileo- og Egnosprogrammerne, påvirkes ikke af bestemmelserne om ejendomsret, der er fastlagt i denne forordning. Sådanne aktiver kan imidlertid til tider være relevante for programmernes resultater. For at tilskynde til udvikling af ny teknologi uden for Galileo- og Egnosprogrammerne bør Kommissionen tilskynde tredjemand til at henlede dens opmærksomhed på relevante immaterielle aktiver og bør, hvor det vil være gavnligt for programmerne, forhandle vilkår for så vidt angår den passende brug af dem.
- (18) Galileoprogrammets etablerings-, ibrugtagings- og driftsfase og Egnosprogrammets driftsfase bør finansieres fuldt ud af Unio-

³ Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 1311/2013 af 2. december 2013 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2014-2020 (Se side 884 i denne EUT).

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 683/2008 af 9. juli 2008 om den videre gennemførelse af de europæiske satellitbaserede navigationsprogrammer (Egnos og Galileo) (EUT L 196 af 24.7.2008, s. 1).

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1104/2011/EU af 25. oktober 2011 om reglerne for adgang til den statsregulerede tjeneste, der leveres af det globale satellitbaserede navigationssystem etableret under Galileo-programmet (EUT L 287 af 4.11.2011, s. 1).

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om inddeltagelse i EØS-avtalen af forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift af europæiske satellitnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

nen. I overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr.966/2012⁶ bør medlemsstaterne kunne bidrage finansielt eller i form af naturalier til Galileo- og Egnosprogrammerne i henhold til passende aftaler for at finansiere supplerende elementer i programmerne, som er relateret til de berørte medlemsstaters potentielle særlige mål. Tredjelands og internationale organisationer bør også kunne bidrage til programmerne.

- (19) For at sikre Galileo- og Egnosprogrammernes kontinuitet og stabilitet og under hensyntagen til deres europæiske dimension og iboende europæiske merværdi bør der afsættes tilstrækkelige midler i løbet af de finansielle planlægningsperioder. Det er ligeledes nødvendigt at angive det beløb, der er nødvendigt for perioden fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2020 til finansiering af færdiggørelsen af etablerings- og ibrugtagningsfasen af Galileo-programmet og driftsfaserne af Galileo- og EGNOS-programmerne.
- (20) Forordning (EU, Euratom) nr. 1311/2013 tildeler maksimalt 7071,73 mio. EUR i løbende priser til finansieringen af aktiviteter i forbindelse med Galileo- og Egnosprogrammerne i perioden fra 1. januar 2014 til 31. december 2020. Det samlede beløb bør af hensyn til klarheden og for at lette kontrollen med udgifterne opdeles i forskellige kategorier. Kommissionen bør ikke desto mindre med henblik på fleksibilitet og sikring af en tilfredsstillende drift af programmerne være i stand til at omfordele midler fra en kategori til en anden. Programmets aktiviteter bør ligeledes omfatte beskyttelse af systemerne og deres funktion, også ved opsendelsen af satellitter. I forbindelse hermed kan et bidrag til udgifterne i forbindelse med tjenester, som kan yde sådan beskyttelse, finansieres over budgettet, som er tildelt Galileo- og Egnosprogrammerne, med baggrund i en stram omkostningsstyring og under overholdelse af det maksimale beløb, som er fastsat i forordning (EU, Euratom) nr. 1311/2013. Dette bidrag bør kun anvendes til levering af

informationer og tjenester og ikke til erhvervelse af nogen form for infrastruktur. Denne forordning fastlægger for den videre gennemførelse af Galileo- og Egnosprogrammerne en finansiell ramme, som skal udgøre det primære referencebeløb, jf. punkt 17 i den interinstitutionelle aftale af 2. december 2013 mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning⁷ for Europa-Parlamentet og Rådet under med den årlige budgetprocedure.

- (21) Det bør i denne forordning præciseres, hvilke aktiviteter budgetbevillingerne, som Unionen har afsat til Galileo- og Egnosprogrammerne for perioden 2014-2020, skal ydes til. Disse bevillinger bør først og fremmest ydes til aktiviteter i forbindelse med etablerings- og ibrugtagningsfasen af Galileo-programmet, herunder forvaltnings- og tilsynsaktiviteter under denne fase, og aktiviteter i forbindelse med driften af systemet etableret under Galileo-programmet, bl.a. aktiviteter forud for eller til forberedelse af denne fase, og driften af Egnossystemet. Der bør ligeledes ydes bevillinger til finansiering af en række andre aktiviteter, som er nødvendige med henblik på forvaltning og gennemførelse af målene for Galileo- og Egnosprogrammerne, navnlig støtte til forskning og udvikling af grundlæggende elementer som f.eks. Galileokompatible chipsæt og modtagere, herunder i givet fald softwaremoduler for positionerings- og integritetsovervågning. Disse elementer udgør grænsefladen mellem de tjenester, som tilbydes af infrastrukturer og downstreamapplikationer, og letter udviklingen af applikationer på tværs af forskellige sektorer i økonomien. Udviklingen af disse fungerer som en katalysator for maksimering af de socioøkonomiske fordele, idet den fremmer indførelsen på markedet af de tilbudte tjenester. Kommissionen bør hvert år aflægge beretning til Europa-Parlamentet og Rådet om den strategi, der er brugt til at styre omkostningerne.
- (22) Det bør bemærkes, at det nuværende skøn over investeringsomkostningerne og driftsomkostningerne for perioden 2014-2020 ikke tager højde for uforudsete finansielle

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 af 25. oktober 2012 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget (EUT L 298 af 26.10.2012, s. 1).

⁷ EUT C 420 du 20.12.2013, p. 1

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

- forpligtelser, som Unionen kan blive nødsaget til at bære, herunder de forpligtelser, der er forbundet med ansvar som følge af tjenesternes resultater eller Unionens ejendomsret til systemerne, især med hensyn til systemernes fejlfunktioner. Disse forpligtelser bliver analyseret nærmere af Kommissionen.
- (23) Det bør ligeledes bemærkes, at de budgetmidler, som er fastsat i nærværende forordning, ikke dækker virksomhed finansieret via Horisont 2020 som f.eks. det til udvikling af applikationer afledt af systemerne. Denne virksomhed vil gøre det muligt at optimere udnyttelsen af de tjenester der ydes under Galileo- og Egnosprogrammerne, sikre et positivt afkast af Unionens investeringer, når det gælder økonomiske og sociale fortjenester, og forbedre ekspertisen inden for satellitnavigationsteknologi hos Unionens virksomheder. Kommissionen bør sikre, at der er gennemsigtighed og klarhed omkring de forskellige finansieringskilder for programmernes forskellige aspekter.
- (24) Endvidere er der behov for, at indtægterne fra driften af systemerne navnlig stammer fra den forretningsmæssige tjeneste, som leveres af systemet etableret under Galileo-programmet, tilfalder Unionen som delvis godtgørelse for de tidligere investeringer og disse indtægter bør anvendes til at støtte målene for Galileo- og Egnosprogrammerne. Derudover kan der fastsættes en ordning for fordeling af indtægterne i alle kontrakter, som indgås med virksomheder i den private sektor.
- (25) For at undgå de budgetoverskridelser og forsinkelser, som tidligere har påvirket gennemførelsen af Galileo- og Egnosprogrammerne, kræves der en forstærket indsats for at kontrollere de risici, der vil kunne medføre meromkostninger og/eller forsinkelser, således som anmodet om af Europa-Parlamentet i sin beslutning af 8. juni 2011 midtvejsrevision af de europæiske satellitnavigationsprogrammer: evaluering af gennemførelsen, fremtidige udfordringer og finansieringsperspektiver⁸ og i Rådets konklusioner af 31. marts 2011, og som det fremgår af Kommissionens meddelelse af 29. juni 2011 med titlen «Et budget for Europa 2020».
- (26) En god offentlig styring af Galileo- og Egnosprogrammerne kræver for det første, at der er en klar fordeling af opgaverne, navnlig mellem Kommissionen, Det Europæiske GNSS-agentur og Den Europæiske Rumorganisation (ESA), og for det andet, at denne styring gradvist tilpasses systemernes driftsbehov.
- (27) Eftersom Kommissionen repræsenterer Unionen, der i princippet alene finansierer Galileo- og Egnosprogrammerne og ejer systemerne, bør Kommissionen være ansvarlig for disse programmernes gennemførelse og stå for deres overordnede kontrol. Kommissionen bør forvalte de midler, som tildeles programmerne i henhold til denne forordning, kontrollere gennemførelsen af samtlige programaktiviteter og sikre en klar ansvars- og opgavefordeling, navnlig mellem Det Europæiske GNSS-agentur og ESA. I denne forbindelse bør Kommissionen ud over de opgaver, der er forbundet med de generelle forpligtelser, og dens øvrige opgaver i henhold til denne forordning tildeles en række specifikke opgaver. Med henblik på at optimere de berørte parterers ressourcer og kompetencer bør Kommissionen kunne uddelegere en række opgaver ved hjælp af uddelegeringsaftaler i overensstemmelse med forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012.
- (28) I betragtning af betydningen for Galileo- og Egnosprogrammerne af systemernes jordinfrastruktur og dens indvirkning på deres sikkerhed bør fastlæggelsen af placeringen af denne infrastruktur være en af de særlige opgaver, Kommissionen pålægges. Etableringen og ibrugtagningen af systemernes jordinfrastruktur bør fortsat følge en åben og gennemsigtig proces. Placeringen af sådan infrastruktur bør fastlægges under hensyn til geografiske og tekniske begrænsninger i forbindelse med den optimale geografiske spredning af jordinfrastrukturen og den eventuelle tilstedeværelse af nuværende installationer og udstyr, der er passende for de relevante opgaver, samt ved at sikre opfyldelse af hver jordstations sikkerhedsbehov og hver medlemsstats nationale sikkerhedskrav.
- (29) Det Europæiske GNSS-agentur blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 912/2010⁹ med henblik på at nå målene for Galileo- og Egnosprogrammerne og udføre en række opgaver i forbin-

⁸ EUT C 380 E af 11.12.2012, s. 84.

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

delse med gjennomførelsen af disse programmer. Det er et EU-agentur, der som et organ som omhandlet i forordning (EU, Euratom) nr. 1605/2012 skal opfylde EU-agenturernes forpligtelser. Agenturet bør tildeles en række opgaver, som vedrører programsikkerheden og agenturets eventuelle udpegelse som kompetent PRS-myndighed. Det bør også bidrage til at fremme og markedsføre systemerne, herunder ved at skabe tæt kontakt med brugere og potentielle brugere af de tjenester, der leveres under Galileo- og Egnosprogrammerne, og det bør indsamle oplysninger om deres krav og udviklingen på markedet for satellitnavigation. Endvidere bør det varetage opgaver, som Kommissionen tillægger det ved hjælp af en eller flere uddelegeringsaftaler, som omfatter forskellige andre specifikke opgaver i forbindelse med programmerne, navnlig opgaver i tilknytning til systemernes driftsfaser, herunder den operationelle forvaltning af programmerne, fremme af applikationer og tjenester på markedet for satellitnavigation og fremme af udvikling af grundlæggende elementer i forbindelse med programmerne. For at Kommissionen som repræsentant for Unionen kan udøve sine kontrolbeføjelser fuldt ud, bør disse uddelegeringsaftaler navnlig omfatte de generelle betingelser, der gælder for forvaltningen af de midler, som administreres af Det Europæiske GNSS-agentur.

Overdragelsen af ansvaret til Det Europæiske GNSS-agentur for de opgaver, der er forbundet med den operationelle forvaltning af Galileo- og Egnosprogrammerne og deres drift, bør være gradvis og betinget af den vellykkede afslutning af en passende gennemgang af overdragelsen såvel som Det Europæiske GNSS-agenturs villighed til at overtage disse opgaver for at sikre disse programmets kontinuitet. Denne overdragelse bør for Egnos finde sted den 1. januar 2014, og for Galileo forventes den at finde sted i 2016.

- (30) Unionen bør for etablerings- og ibrugtagningsfasen af Galileoprogrammet indgå en

uddelegeringsaftale med ESA, der fastsætter ESA's opgaver i den fase. Kommissionen, der repræsenterer Unionen, bør gøre alt for at indgå denne uddelegeringsaftale inden for seks måneder efter denne forordnings anvendelsesdato. For at Kommissionen kan udøve sine kontrolbeføjelser fuldt ud, bør uddelegeringsaftalen navnlig omfatte de generelle betingelser, der gælder for forvaltningen af de midler, der administreres af ESA. Da det drejer sig om aktiviteter, som udelukkende finansieres af Unionen, bør disse betingelser indebære en grad af kontrol svarende til, hvad der ville blive krævet, hvis ESA var et EU-agentur.

- (31) Det Europæiske GNSS-agentur bør for Galileo- og Egnosprogrammernes driftsfase indgå arbejdsaftaler med ESA, som fastsætter sidstnævntes opgaver med at udvikle de fremtidige generationer af systemerne og med at yde teknisk bistand i relation til den nuværende generation af systemer. Disse aftaler bør være i overensstemmelse med forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012. De bør ikke dække ESA's rolle for så vidt angår aktiviteter i forbindelse med forskning og teknologi eller de tidlige faser af udviklings- og forskningsaktiviteterne vedrørende infrastrukturerne etableret under Galileo- og Egnosprogrammerne. Sådanne aktiviteter bør finansieres uden for det budget, der er tildelt programmerne, f.eks. de midler, der er tildelt Horisont 2020.
- (32) Ansvar for Galileo- og Egnosprogrammernes gennemførelse omfatter navnlig ansvaret for program-, system- og driftssikkerheden. Undtagen i forbindelse med anvendelse af Rådets fælles aktion 2004/552/FUSP¹⁰, som skal revideres for at afspejle ændringer i Galileo- og Egnosprogrammerne, deres styring og de ændringer af traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, der følger af Lissabontraktaten, påhviler sikkerhedsansvaret Kommissionen, selv om visse sikkerhedsopgaver overdrages til Det Europæiske GNSS-agentur. Det påhviler navnlig Kommissionen at etablere passende foranstaltninger til sikring af en

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 912/2010 af 22. september 2010 om oprettelse af Det Europæiske GNSS-agentur, om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1321/2004 om forvaltningsstrukturerne for de europæiske programmer for satellitbaseret radionavigation og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 683/2008 (EUT L 276 af 20.10.2010, s. 11).

¹⁰ Rådets fælles aktion 2004/552/FUSP af 12. juli 2004 om aspekter ved det europæiske satellitbaserede radionavigationssystemets drift, som måtte berøre Den Europæiske Unions sikkerhed (EUT L 246 af 20.7.2004, s. 30).

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

- hensigtsmæssig koordinering mellem de forskellige sikkerhedsansvarlige enheder.
- (33) Ved anvendelsen af denne forordning i forbindelse med sikkerhedsspørgsmål bør Kommissionen høre medlemsstaternes relevante sikkerhedsekspertter.
- (34) På baggrund af den særlige sagkundskab, som EU-Udenrigstjenesten råder over, og dens regelmæssige forbindelse med administrationer i tredjelande og internationale organisationer, forekommer den egnet til at bistå Kommissionen med gennemførelsen af en række opgaver med tilknytning til systemernes og Galileo- og Egnosprogrammernes sikkerhed på området for eksterne forbindelser i overensstemmelse med Rådets afgørelse 2010/427/EU¹¹. Kommissionen bør sikre, at EU-Udenrigstjenesten er fuldt ud inddraget i dens aktiviteter med at gennemføre sikkerhedsrelaterede opgaver på området for eksterne forbindelser. Med henblik herpå bør der ydes al nødvendig teknisk bistand til EU-Udenrigstjenesten.
- (35) For at sikre sikker udveksling af informationer inden for rammerne af denne forordning bør de relevante sikkerhedsforskrifter give en grad af beskyttelse af EU-klassificerede informationer, der svarer til den, der er indført ved de sikkerhedsforskrifter som fastsat i bilaget til Kommissionens afgørelse 2001/844/EF, EKSF, Euratom¹² og ved Rådets sikkerhedsforskrifter som fastsat i bilagene til Rådets afgørelse 2013/488/EU¹³. Hver medlemsstat bør sikre, at dens nationale sikkerhedsforskrifter finder anvendelse på alle fysiske personer med bopæl på dens territorium og alle retlige enheder, der er etableret på dens territorium, og som behandler klassificerede EU-oplysninger vedrørende Galileo- og Egnosprogrammerne. ESA's sikkerhedsbestemmelser og afgørelse af 15. juni 2011 truffet af Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik¹⁴ bør anses for at svare til sikkerhedsbestemmelserne som fastsat i bilaget til afgørelse 2001/844/EF, EKSF, Euratom og til sikkerhedsforskrifterne som fastsat i bilagene til Rådets afgørelse 2013/488/EU.
- (36) Denne forordning berører ikke gældende eller fremtidige bestemmelser om adgang til dokumenter i overensstemmelse med artikel 15, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Endvidere bør denne forordning ikke betragtes som en forpligtelse for medlemsstaterne til at se bort fra deres forfatningsmæssige bestemmelser vedrørende aktindsigt.
- (37) Ved tildelingen af EU-midler til Galileo- og Egnosprogrammerne, i form af beløb, som ikke må overskrides af Kommissionen, er det af afgørende betydning, at der foreligger effektive offentlige indkøbsprocedurer og navnlig kontraktforhandlinger, der sikrer bedst valuta for pengene, tilfredsstillende resultater, fuldstændig kontinuitet i programmerne, risikostyring og overholdelse af den foreslåede tidsplan. Den relevante ordregivende myndighed bør bestræbe sig på at opfylde disse krav.
- (38) Da Galileo- og Egnosprogrammerne i princippet vil blive finansieret af Unionen, bør de offentlige indkøb under disse programmer være i overensstemmelse med Unionens regler for offentlige indkøb og bør først og fremmest have til formål at sikre valuta for pengene og kontrol med udgifterne samt mindske risiciene, øge effektiviteten og mindske afhængigheden af en enkelt leverandør. Der bør sikres åben adgang og loyal konkurrence i hele den industrielle forsyningskæde, så der bliver mulighed for afbalanceret deltagelse af virksomheder på alle niveauer, herunder især nytilkomne og små og mellemstore virksomheder («SMV'er»). Eventuel misbrug af en dominerende stilling og langvarig afhængighed af enkelte leverandører bør undgås. For at mindske programrisiciene, undgå afhængighed af en enkelt leverandør og sikre en bedre overordnet kontrol med programmet, omkostningerne og tidsplanen, bør det tilstræbes at anvende flere forskellige leverandører, når det er hensigtsmæssigt. Herudover bør udviklingen af Europas industri opretholdes og fremmes inden for alle områder, der er rela-

¹¹ Rådets afgørelse 2010/427/EU af 26. juli 2010 om, hvordan Tjenesten for EU's Optræden Udadtil skal tilrettelægges og fungere (EUT L 201 af 3.8.2010, s. 30).

¹² 2001/844/EF, EKSF, Euratom: Kommissionens afgørelse af 29. november 2001 om ændring af dens forretningsorden (EUT L 317 af 3.12.2001, s. 1).

¹³ 2013/488/EU: Rådets afgørelse af 23. september 2013 om reglerne for sikkerhedsbeskyttelse af EU's klassificerede informationer (EUT L 274 af 15.10.2013, s. 1).

¹⁴ EUT C 304 af 15.10.2011, s. 7.

teret til satellitnavigation i overensstemmelse internationale aftaler, som Unionen er part i. Risikoen, for at kontrakten ikke overholdes i tilstrækkeligt omfang eller misligholdes, bør mindskes mest muligt. Med henblik herpå bør kontrahenterne påvise, at deres kontraktlige resultater er holdbare med hensyn til de tilsagn, der er givet, og varigheden af kontrakten. Derfor bør de ordregivende myndigheder, når det er hensigtsmæssigt, specificere de krav, der vedrører forsyningssikkerhed og pålidelighed i levering af tjenesteydelser.

Desuden kan de ordregivende myndigheder i tilfælde af indkøb af varer og tjenester af en følsom karakter underlægge sådanne indkøb særlige krav, navnlig med henblik på at sikre informationssikkerhed. Unionens virksomheder bør have mulighed for at anvende leverandører uden for Unionen i forbindelse med visse komponenter og tjenester, hvis det bevisligt er forbundet med væsentlige fordele med hensyn til kvalitet og omkostninger, dog under hensyntagen til programmernes strategiske karakter og Unionens sikkerheds- og eksportkontrolkrav. Der bør drages fordel af investeringerne og af virksomhedernes erfaringer og kompetencer, som bl.a. er erhvervet i programmernes definitions-, udviklings- og valideringsfaser, samtidig med at det sikres, at konkurrencebaserede udbud ikke påvirkes negativt.

- (39) For bedre at kunne vurdere de samlede omkostninger ved et produkt, en tjeneste eller et arbejde, der er genstand for udbud, herunder de operationelle udgifter på lang sigt, bør de samlede omkostninger i løbet af den nyttige livscyklus for produktet, tjenesten eller arbejdet, der er genstand for udbuddet, tages i betragtning, når det er hensigtsmæssigt, ved indkøb ved at bruge en omkostningseffektivitetsstrategi som f.eks. livscyklusomkostningerne under et udbud baseret på det mest økonomisk fordelagtige kriterium for tildeling af kontrakten. Med henblik herpå bør den ordregivende myndighed sikre, at metoden til beregning af omkostningerne for et produkts, en tjenestes eller et arbejdes nyttige livscyklus, udtrykkeligt er nævnt i aftaledokumenterne eller udbudsbekendtgørelsen, og at det giver mulighed for at verificere, at oplysningerne fra tilbudsgiverne er korrekte.

(40) Satellitnavigation er en kompleks teknologi, som er under konstant udvikling. Dette medfører usikkerhed og risici for de offentlige indkøb under Galileo- og Egnosprogrammerne, især hvis sådanne indkøb vedrører udstyr eller tjenester på lang sigt. Af denne grund bør der fastsættes særlige foranstaltninger for offentlige aftaler, der bør gælde ud over bestemmelserne i forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012. Den ordregivende myndighed bør således kunne indføre lige vilkår, når en eller flere virksomheder allerede inden et udbud har adgang til intern viden om virksomhed med tilknytning til udbuddet. Myndigheden bør på samme måde kunne indgå en kontrakt med betingede ordrer, indgå en tillægsaftale på særlige vilkår under gennemførelsen af kontrakten eller foreskrive et minimum af underentreprise. På grund af de tekniske risici, som kendetegner Galileo- og Egnosprogrammerne, kan priserne på offentlige indkøbsaftaler ikke altid vurderes præcist, hvorfor det kan være ønskværdigt at indgå aftaler efter en særlig model, hvori der ikke angives nogen fast og endelig pris og samtidig fastsættes klausuler til beskyttelse af Unionens finansielle interesser.

- (41) Det bør bemærkes, at medlemsstaterne i henhold til artikel 4, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union («TEU») bør afstå fra foranstaltninger, der kan skade Galileo- og Egnosprogrammerne eller tjenesterne. Det er desuden nødvendigt at præcisere, at de pågældende medlemsstater bør træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre beskyttelsen af jordstationer placeret på deres territorier. Medlemsstaterne og Kommissionen bør desuden arbejde sammen og sammen med relevante internationale organer og lovgivningsmyndigheder for at sikre, at den radiofrekvens, der er nødvendig for systemet etableret under Galileoprogrammet, er tilgængelig og beskyttet for at muliggøre den fulde udvikling og gennemførelse af applikationer, der er baseret på dette system, i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 243/2012/EU¹⁵.

¹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 243/2012/EU af 14. marts 2012 om indførelse af et flerårigt radiofrekvenspolitikprogram (EUT L 81 af 21.3.2012, s. 7).

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

- (42) På grund af systemernes globale karakter, er det vigtigt, at Unionen indgår aftaler med tredjelande og internationale organisationer inden for rammerne af Galileo- og Egnosprogrammerne i overensstemmelse med artikel 218 i TEUF med henblik på navnlig at sikre en tilfredsstillende gennemførelse af programmerne, behandle visse spørgsmål vedrørende sikkerhed og opkrævning, optimere tjenesterne over for Unionens borgere og dække tredjelands og internationale organisationers behov. Det er endvidere hensigtsmæssigt i relevant omfang at tilpasse eksisterende aftaler til ændringer i Galileo- og Egnosprogrammerne. Ved forberedelserne til eller gennemførelsen af disse aftaler kan Kommissionen anmode om teknisk bistand fra EU-Udenrigstjenesten, ESA og Det Europæiske GNSS-agentur inden for rammerne af de tildelte opgaver i henhold til nærværende forordning.
- (43) Det bør bekræftes, at Kommissionen ved udførelsen af visse ikke-forskriftsmæssige opgaver i givet fald, og såfremt det er nødvendigt, kan gøre brug af faglig bistand fra en række eksterne parter. Andre enheder, som er involveret i den offentlige styring af Galileo- og Egnosprogrammerne, kan desuden gøre brug af samme faglige bistand i forbindelse med udførelsen af opgaver, de har fået overdraget i henhold til nærværende forordning.
- (44) Unionen er baseret på respekten for de grundlæggende rettigheder, navnlig artikel 7 og 8 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder anerkender udtrykkeligt den grundlæggende ret til respekt for privatliv og til beskyttelse af personoplysninger. Der bør træffes foranstaltninger til beskyttelse af personoplysninger og sikring af privatlivets fred inden for rammerne af Galileo- og Egnosprogrammerne.
- (45) Unionens finansielle interesser bør beskyttes ved hjælp af forholdsmæssige foranstaltninger under hele udgiftscyklussen, herunder ved forebyggelse, opdagelse og efterforskning af uregelmæssigheder, indrivelse af midler, der er gået tabt, udbetalt uretmæssigt eller anvendt forkert, og efter omstændighederne med administrative og finansielle sanktioner i overensstemmelse med forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012.
- (46) Europa-Parlamentet og Rådet bør løbende holdes orienteret om gennemførelsen af Galileo- og Egnosprogrammerne, navnlig med hensyn til risikostyring, omkostninger, tidsplan og resultater. Derudover mødes Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen i Det Interinstitutionelle Galileo-panel i overensstemmelse med den fælles erklæring om Det Interinstitutionelle Galileopanel, der er offentliggjort sammen med denne forordning.
- (47) Kommissionen bør foretage evalueringer baseret på aftalte indikatorer med henblik på at vurdere, om de foranstaltninger, der træffes for at nå målene for Galileo- og Egnosprogrammerne, er effektive.
- (48) For at sikre systemernes sikkerhed og drift bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF med hensyn til de mål på højt niveau, der er nødvendige for at sikre systemernes sikkerhed og drift. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau. Kommissionen bør i forbindelse med forberedelsen og udarbejdelsen af delegerede retsakter sørge for samtidig, rettidig og hensigtsmæssig fremsendelse af relevante dokumenter til Europa-Parlamentet og Rådet.
- (49) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne forordning bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011¹⁶.
- (50) Eftersom god offentlig styring kræver sammenhæng i forvaltningen af Galileo- og Egnosprogrammerne, en hurtigere beslutningsproces samt lige adgang til oplysninger, bør repræsentanter for Det Europæiske GNSS-agentur og ESA kunne deltage som observatører i arbejdet i Udvalget for de Europæiske GNSS-programmer («udvalget»), der er oprettet med henblik på at bistå Kommissionen. Af samme årsager bør repræsentanter for tredjelande eller internationale organisationer, der har indgået en international aftale med Unio-

¹⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

nen, kunne delta i utvalgets arbeid under hensyntagen til sikkerhetsbegrensninger og som foreskrevet i denne aftale. Disse representanter for Det Europæiske GNSS-agentur, ESA, tredjelands og internasjonale organisasjoner deltar i utvalgets arbeid, men har ikke stemmeret.

- (51) Målet med denne forordning, nemlig etablering og drift av satellitbaserede navigasjonssystemer, kan ikke i tilstrækkelig grad oppfylles af medlemsstaterne, eftersom det overstiger hvad en enkelt medlemsstat økonomisk og teknisk kan klare alene, og kan derfor på grund af dets omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikkel 5 i TEU. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikkel, går forordningen ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
- (52) Fællesforetagendet Galileo, der er oprettet ved Rådets forordning (EF) nr. 876/2002¹⁷, indstillede sine aktiviteter den 31. december 2006. Forordning (EF) nr. 876/2002 bør derfor ophæves.
- (53) Under hensyntagen til behovet for evaluering af Galileo- og Egnosprogrammerne, omfanget af de ændringer, der skal foretages i forordning (EF) nr. 683/2008, og af klarheds- og retssikkerhedshensyn bør forordning (EF) nr. 683/2008 ophæves —

Vedtaget denne forordning:

Kapitel 1

Generelle bestemmelser

Artikel 1

Genstand

Denne forordning fastlægger bestemmelserne om etablering og drift af systemerne inden for rammerne af de europæiske programmer for satellitbaseret navigation, navnlig bestemmelserne om Unionens styring og finansielle bidrag.

Artikel 2

De europæiske satellitbaserede navigasjonssystemer og -programmer

1. De europæiske satellitbaserede navigationsprogrammer, Galileo og Egnos, omfatter alle de aktiviteter, der er nødvendige for at definere, udvikle, validere, bygge, drive, forny og forbedre de europæiske satellitbaserede navigasjonssystemer, nemlig systemet etableret under Galileoprogrammet og Egnossystemet, og for at værne om sikkerheden og interoperabiliteten.

Disse programmer har også til formål at maksimere de socioøkonomiske fordele ved de europæiske satellitbaserede navigasjonssystemer, navnlig ved at fremme systemernes anvendelse og fremme udviklingen af applikationer og tjenester, der er baseret på disse systemer.

2. Systemet etableret under Galileoprogrammet, er et civilt system under civil kontrol og en uafhængig infrastruktur for et globalt satellitnavigasjonssystem (GNSS), der omfatter en konstellation af satellitter og et globalt net af jordstationer.
3. Egnossystemet er et regionalt satellitbaseret navigasjonssysteminfrastruktur, der overvåger og korrigerer åbne signaler udsendt af eksisterende globale satellitnavigasjonssystemer samt signaler fra den åbne tjeneste, som tilbydes af systemet etableret under Galileoprogrammet, når disse bliver tilgængelige. Systemet omfatter jordstationer og en række transpondere, der installeres i geostationære satellitter.
4. De særlige mål for Galileoprogrammet består i at sørge for, at signaler udsendt af systemet etableret under dette program, kan anvendes til at opfylde følgende formål:
  - a) at tilbyde en åben tjeneste («Open Service» - OS), der er vederlagsfri for brugerne, og som leverer positions- og tidsbestemmedata, som fortrinsvis er bestemt til anvendelser af satellitnavigasjon til massemarkedet
  - b) ved hjælp af signaler fra den åbne tjeneste under Galileo og/eller i samarbejde med andre satellitnavigasjonssystemer, at bidrage til tjenester til integritetsovervågning, der er rettet mod brugere af livskritiske applikationer i overensstemmelse med internationale standarder
  - c) at tilbyde en forretningsmæssig tjeneste («Commercial Service» — CS), der gør det

¹⁷ Rådets forordning (EF) nr. 876/2002 af 21. maj 2002 om oprettelse af fællesforetagendet Galileo (EFT L 138 af 28.5.2002, s. 1).

muligt at utvikle anvendelser til erhvervs- eller forretningsmessige formål i kraft af en større ydeevne og data med større merværdi end dem, der leveres af den åbne tjeneste

- d) at tilbyde en statsreguleret tjeneste («Public Regulated Service» - PRS), der er forbeholdt statsligt autoriserede brugere, til følgende anvendelser, der kræver en høj grad af tjenestekontinuitet, og som er vederlagsfri for medlemsstaterne, Rådet, Kommissionen, EU-Udenrigstjenesten og i givet fald behørigt autoriserede EU-agenturer; den statsregulerede tjeneste anvender robuste, krypterede signaler. Spørgsmålet om hvorvidt der skal opkræves betaling fra andre PRS-deltagere, der er nævnt i artikel 2 i afgørelse nr. 1104/2011/EU, vurderes i hvert enkelt tilfælde, og der fastsættes relevante bestemmelser i de aftaler, som indgås i henhold til artikel 3, stk. 5, i nævnte afgørelse
  - e) at bidrage til eftersøgnings- og redningstjenesten («Search and Rescue Support Service» - SAR) i COSPAS-SARSAT-systemet ved at opfange nødsignaler fra radiosendere og formidle meddelelser til dem.
5. De særlige mål for Egnosprogrammet er at sikre, at signalerne udsendt af Egnossystemet kan bruges til at opfylde følgende formål:
- a) at tilbyde en åben tjeneste («Open Service» - OS), der er vederlagsfri for brugerne, og som leverer positions- og tidsbestemmelserdata, som fortrinsvis er bestemt til anvendelser af satellitbaseret radionavigation til massemarkedet inden for det område, som Egnossystemet dækker
  - b) at tilbyde en tjeneste til formidling af data af forretningsmæssig karakter («EGNOS Data Access Service» eller EDAS), der gør det muligt at udvikle anvendelser til erhvervs- eller forretningsmæssige formål i kraft af en større ydeevne og data med større merværdi end dem, der leveres af den åbne tjeneste
  - c) at tilbyde en «livskritisk tjeneste» («Safety of Life Service» - SOL), der er rettet mod brugere, for hvem sikkerhed er afgørende. Denne tjeneste tilbydes uden direkte brugerbetaling, opfylder navnlig kravene om kontinuitet, tilgængelighed og nøjagtighed inden for visse sektorer og omfatter en integritetsfunktion, der gør det muligt at advare brugeren i tilfælde af fejl eller advarselssig-

naler i systemer, der er forstærket af Egnos-systemet på det dækkede område.

Disse funktioner skal som en prioritet leveres inden for medlemsstaternes territorier, der geografisk er beliggende i Europa, hurtigst muligt.

Egnossystemets geografiske dækning kan udvides til andre dele af verden, navnlig territorier i kandidatlande, tredjelande, som er tilknyttet det fælles europæiske luftrum, og lande, der er omfattet af den europæiske naboskabspolitik, hvis det er teknisk gennemførligt og på grundlag af internationale aftaler. Omkostningerne til en sådan udvidelse, herunder de relaterede driftsomkostninger skal ikke være omfattet af de midler, der er omhandlet i artikel 9. Denne udvidelse må ikke forsinke udvidelsen af Egnossystemets geografiske dækning inden for medlemsstaternes territorier, der geografisk er beliggende i Europa.

Artikel 3

Galileoprogrammets faser

Galileoprogrammet omfatter følgende faser:

- a) en definitionsfase, som sluttede i 2001, i hvilken systemarkitekturen blev udformet, og systemets elementer fastlagt
- b) en udviklings- og valideringsfase, der forventes færdig senest den 31. december 2013, der omfatter konstruktion og opsendelse af de første satellitter, etablering af de første jordinfrastrukturanlæg og alle aktiviteter, der er nødvendige for validering af systemet i kredsløb
- c) en etablerings- og ibrugtagningsfase der afsluttes senest den 31. december 2020, og som omfatter:
  - i) konstruktion, etablering og beskyttelse af hele ruminfrastrukturen, navnlig af alle de satellitter, der er nødvendige for at nå de særlige mål i artikel 2, stk. 4, og af de nødvendige reservesatellitter og den relaterede evolutive vedligeholdelse og drift
  - ii) konstruktion, etablering og beskyttelse af hele jordinfrastrukturen, navnlig infrastruktur, der er nødvendig for at kontrollere satellitter og behandle satellitbaserede radionavigationsdata og servicecentre og andre landbaserede centre og den relaterede evolutive vedligeholdelse og drift
  - iii) forberedelserne til driftsfasen, herunder forberedende aktiviteter i forbindelse med levering af de tjenester, der er omhandlet i artikel 2, stk. 4
- d) en driftsfasen, der omfatter:

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om inddeltagelse i EØS-avtalen af forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift af europæiske satellitnavigationsystemer (Galileo og EGNOS)

- i) forvaltning, vedligeholdelse, løbende forbedring, udvikling og beskyttelse af ruminfrastrukturen, herunder forvaltning af opgraderings- og forældelsesprocessen
  - ii) forvaltning vedligeholdelse, løbende forbedring, fornyelse og beskyttelse af jordinfrastrukturen, navnlig servicecentre og andre landebaserede centre, net og anlæg, herunder forvaltning af opgraderings- og forældelsesprocessen
  - iii) udvikling af kommende generationer af systemet og udviklingen af de tjenester, der er omhandlet i artikel 2, stk. 4
  - iv) certificerings- og standardiseringsaktiviteter i forbindelse med programmet
  - v) levering og markedsføring af de tjenester, som er omhandlet i artikel 2, stk. 4
  - vi) samarbejde med andre GNSS'er, samt
  - vii) alle andre aktiviteter, der er nødvendige for systemets videre udvikling og for en vellykket gennemførelse af programmet.
- g) koordineringsaktiviteter i forbindelse med opfyldelsen af de særlige mål i henhold til artikel 2, stk. 5, andet og tredje afsnit.

Artikel 5

Systemernes kompatibilitet og interoperabilitet

1. Systemer, net og tjenester fra Galileo- og Egnosprogrammerne er indbyrdes kompatible og interoperable fra et teknisk synspunkt.
2. Systemer, net og tjenester fra Galileo- og Egnosprogrammerne Galileo og Egnos er kompatible og interoperable med andre satellitnavigationssystemer og med traditionelle radionavigationsmetoder, hvis sådanne kompatibilitets- og interoperabilitetskrav er fastsat i en international aftale, der er indgået i henhold til artikel 29.

Artikel 6

Ejendomsret

Unionen er ejer af alle materielle og immaterielle aktiver, som skabes eller udvikles under Galileo- og Egnosprogrammerne. Med henblik herpå indgås der aftaler med tredjeparter med hensyn til eksisterende ejendomsrettigheder, når det er relevant.

Kommissionen sikrer via en hensigtsmæssig ramme optimal udnyttelse af de aktiver, der er nævnt i denne artikel; navnlig skal den forvalte de intellektuelle ejendomsrettigheder i forbindelse med Galileo- og Egnosprogrammerne så effektivt som muligt under hensyntagen til behovet for at beskytte intellektuelle ejendomsrettigheder i Unionen og give dem værdi, samtlige berørte parter interesser og behovet for en harmonisk udvikling af markederne og de nye teknologier. Med henblik herpå sikrer den, at de kontrakter, der indgås inden for Galileo- og Egnosprogrammerne, omfatter mulighed for at overdrage eller licensere intellektuelle ejendomsrettigheder, der fremkommer som følge af arbejde udført inden for disse programmer til tredjemand.

Kapitel II

Bidrag og budgetordninger

Artikel 7

Aktiviteter

1. De budgetbevillinger, som Unionen i henhold til denne forordning afsætter til Galileo-

Driftsfasen skal indledes gradvist mellem 2014 og 2015 med leveringen af de første tjenester for den åbne tjeneste, eftersøgnings- og redningstjenesten samt den statsregulerede tjeneste. Disse første tjenester forbedres gradvist, og de andre funktioner, der er angivet i de særlige mål i artikel 2, stk. 4, indføres gradvist med henblik på at nå op på fuld driftskapacitet senest den 31. december 2020.

Artikel 4

Egnosystemets driftsfase

Egnosystemets driftsfase omfatter først og fremmest:

- a) forvaltning, vedligeholdelse, løbende forbedring, udvikling og beskyttelse af ruminfrastrukturen, herunder forvaltning af opgraderings- og forældelsesprocessen
- b) forvaltning, vedligeholdelse, løbende forbedring, udvikling og beskyttelse af den jordinfrastrukturen, navnlig net, anlæg og støttefaciliteter, herunder forvaltning af opgraderings- og forældelsesprocessen
- c) udvikling af kommende generationer af systemet og udviklingen af de tjenester, der er omhandlet i artikel 2, stk. 5
- d) certificerings- og standardiseringsaktiviteter i forbindelse med programmet
- e) levering og markedsføring af tjenester, som er omhandlet i artikel 2, stk. 5
- f) alle aktiviteter, som dokumenterer systemets pålidelighed og drift

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

og Egnosprogrammerne for perioden 2014-2020, ydes med henblik på at finansiere aktiviteter i forbindelse med:

- a) afslutningen af etablerings- og ibrugtagningsfasen af Galileoprogrammet som omhandlet i artikel 3, litra c)
  - b) driftsfasen af Galileoprogrammet som omhandlet i artikel 3, litra d)
  - c) driftsfasen af Egnosprogrammet som omhandlet i artikel 4
  - d) forvaltningen af og tilsyn med Galileo- og Egnosprogrammerne.
2. De budgetbevillinger, som Unionen i henhold til denne forordning afsætter til Galileo- og Egnosprogrammerne, skal i overensstemmelse med artikel 9, stk. 2, også tildeles til finansiering af aktiviteter i forbindelse med forskning og udvikling af grundlæggende elementer, som f.eks. Galileokompatible chipsæt og modtagere.
  3. Disse budgetbevillinger, som Unionen afsætter til Galileo- og Egnosprogrammerne, skal ligeledes dække Kommissionens udgifter til forberedende aktiviteter, tilsyns-, kontrol-, revisions- og evalueringsaktiviteter, som kræves til forvaltning af programmerne og virkeliggørelse af de særlige mål, der er nævnt i artikel 2, stk. 4 og stk. 5. Disse udgifter kan navnlig dække:
    - a) undersøgelser og ekspertmøder
    - b) informations- og kommunikationstiltag, herunder den institutionelle kommunikation om Unionens politiske prioriteringer, forudsat at de vedrører de overordnede målsætninger i denne forordning direkte, navnlig med henblik på at skabe synergi med andre relevante EU-politikker
    - c) informationsteknologi-net («it») med henblik på at behandle eller udveksle oplysninger
    - d) teknisk eller administrativ støtte, som ydes Kommissionen til forvaltning af programmerne.
  4. Omkostningerne til Galileo- og Egnosprogrammerne og til de forskellige faser heraf skal fastlægges klart. Kommissionen underretter hvert år i overensstemmelse med princippet om en gennemsigtig forvaltning Europa-Parlamentet, Rådet og det i artikel 36 omhandlede udvalg («udvalget»), om tildelingen af EU-midler, herunder reserven til uforudsete udgifter, til hver af de aktiviteter, der er nævnt i stk. 1, 2 og 3 i nærværende artikel samt om anvendelsen af disse midler.

Artikel 8

Finansiering af Galileo- og Egnosprogrammerne

1. I overensstemmelse med artikel 9, finansierer Unionen aktiviteterne i forbindelse med Galileo- og Egnosprogrammerne, der er nævnt i artikel 7, stk. 1, 2 og 3, for at opfylde målene i artikel 2, uden at det berører bidragene fra andre finansieringskilder, herunder dem, som er nævnt i stk. 2 og 3 i nærværende artikel.
2. Medlemsstaterne kan anmode om at bidrage til Galileo- og Egnosprogrammerne med yderligere finansiering med henblik på at dække supplerende elementer i særlige tilfælde, under betingelse af, at sådanne supplerende elementer ikke skaber finansielle eller tekniske byrder eller forsinkelser med hensyn til det pågældende program. På grundlag af en anmodning fra en medlemsstat træffer Kommissionen efter undersøgelsesproceduren i artikel 36, stk. 3, om, hvorvidt disse to betingelser er blevet opfyldt. Kommissionens meddeler Europa-Parlamentet, Rådet og udvalget enhver virkning, som anvendelsen af dette stykke har for Galileo- og Egnosprogrammerne.
3. Tredjelande og internationale organisationer kan også bidrage til Galileo- og Egnosprogrammerne med yderligere finansiering. De internationale aftaler, der er omhandlet i artikel 29, fastsætter betingelserne og de nærmere regler for deres deltagelse.
4. Den yderligere finansiering, der er nævnt i stk. 2 og 3 i nærværende artikel, udgør eksterne formålsbestemte indtægter i overensstemmelse med artikel 21, stk. 2, i forordning (EF, Euratom) nr. 966/2012.

Artikel 9

Ressourcer

1. Finansieringsrammen for gennemførelsen af de aktiviteter, der er nævnt i artikel 7, stk. 1, 2 og 3, og til dækning af de risici, der er forbundet med disse aktiviteter, fastsættes til 7071,73 mio. EUR i løbende priser for perioden fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2020.

De årlige bevillinger godkendes af Europa-Parlamentet og Rådet inden for den flerårige finansielle ramme.

Beløbet i første afsnit inddeles i følgende udgiftskategorier i løbende priser:

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om inddeltagelse i EØS-avtalen af forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift af europæiske satellitnavigationsystemer (Galileo og EGNOS)

- a) til de i artikel 7, stk. 1, litra a) nævnte aktiviteter 1930 mio. EUR
  - b) til de i artikel 7, stk. 1, litra b) nævnte aktiviteter 3000 mio. EUR
  - c) til de i artikel 7, stk. 1, litra c) nævnte aktiviteter 1580 mio. EUR
  - d) til de i artikel 7, stk. 1, litra d) og artikel 7, stk. 3, nævnte aktiviteter 561,73 mio. EUR
2. Uden at det berører de beløb, som tildeles til udvikling af applikationer, der er baseret på systemer i Horisont 2020, skal de budgetbevillinger, der er afsat til Galileo- og Egnosprogrammerne, herunder de formålsbestemte indtægter, finansiere de i artikel 7, stk. 2, nævnte aktiviteter med maksimalt 100 mio. EUR i faste priser.
  3. Kommissionen kan omfordele midler fra en udgiftskategori, som fastlagt i litra a)-d) i stk. 1, tredje afsnit, til en anden op til et loft på 10 % af det i stk. 1, første afsnit, nævnte beløb. Hvis omfordelingen kommer op på et samlet beløb, der er større end 10 % af det i stk. 1, første afsnit, nævnte beløb, hører Kommissionen udvalget efter rådgivningsproceduren i artikel 36, stk. 2.

Kommissionen underretter Europa-Parlamentet og Rådet om eventuelle omfordelinger af midler mellem udgiftskategorier.

4. Bevillingerne gennemføres i overensstemmelse med de gældende bestemmelser i denne forordning og forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012.
5. De budgetmæssige forpligtelser vedrørende Galileo- og Egnosprogrammerne indgås for et år ad gangen.
6. Kommissionen forvalter de finansielle midler, der er omhandlet i stk. 1, på en gennemsigtig og omkostningseffektiv måde. Kommissionen aflægger hvert år beretning til Europa-Parlamentet og Rådet om den strategi, der er brugt til at styre omkostningerne.

Artikel 10

Indtægter fra Galileo- og Egnosprogrammerne

1. Indtægterne fra driften af systemerne tilfalder Unionen, indbetales til EU-budgettet og tildeles Galileo- og Egnosprogrammerne, og navnlig det mål, der er nævnt i artikel 2, stk. 1. Hvis indtægterne viser sig at overstige det, der er nødvendigt til finansiering af programmerne driftsfaser, skal enhver tilpasning af princippet om, at alle indtægter tildeles programmerne, godkendes af Europa-Parlamentet og Rådet på grundlag af et forslag fra Kommissionen.

2. Der kan fastsættes en ordning for fordeling af indtægterne i de kontrakter, der indgås med virksomheder i den private sektor.
3. Renter af forfinansieringer, der er udbetalt til enheder med indirekte ansvar for budgetgennemførelsen, afsættes til aktiviteter, der er omfattet af uddelegeringsaftalen eller kontrakten mellem Kommissionen og den pågældende enhed. I henhold til princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning åbner enheder med indirekte ansvar for budgetgennemførelsen konti, der muliggør identificering af midlerne og de tilsvarende renter.

Kapitel III

Offentlig styring af galileo- og egnosprogrammerne

Artikel 11

Principper for styringen af Galileo- og Egnosprogrammerne

Den offentlige styring af Galileo- og Egnosprogrammerne bygger på principperne om:

- a) en klar fordeling af opgaver og ansvar mellem de forskellige deltagende enheder, navnlig mellem Kommissionen, Det Europæiske GNSS-agentur og ESA, under Kommissionens overordnede ansvar
- b) loyalt samarbejde mellem de i litra a) nævnte enheder og medlemsstaterne
- c) stærk kontrol med programmer, herunder at alle involverede enheder strengt overholder omkostninger og tidsplan på deres ansvarsområder med hensyn til Galileo- og Egnosprogrammernes mål
- d) optimering og rationalisering af brugen af eksisterende strukturer for at undgå overlapning af teknisk sagkundskab
- e) anvendelse af bedste praksis inden for projektstyringssystemer og -teknikker til at føre tilsyn med gennemførelsen af Galileo- og Egnosprogrammerne på baggrund af de specifikke krav og med støtte fra eksperter på området.

Artikel 12

Kommissionens rolle

1. Kommissionen har det overordnede ansvar for Galileo- og Egnosprogrammerne. Den forvalter de midler, som er tildelt i henhold til denne forordning og føre tilsyn med gen-

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

nemførelsen af samtlige programaktiviteter, navnlig med hensyn til deres omkostninger, tidsplan og resultater.

2. Ud over det overordnede ansvar, der er omhandlet i stk. 1, og de specifikke opgaver, der er omhandlet i denne forordning, skal Kommissionen:

- a) sikre en klar fordeling af opgaverne mellem de forskellige enheder, der deltager i Galileo- og Egnosprogrammerne og i denne forbindelse overdrage opgaverne nævnt i henholdsvis artikel 14, stk. 2 og artikel 15 til Det Europæiske GNSS-agentur og ESA, navnlig ved hjælp af uddelegeringsaftaler
- b) sikre rettidig gennemførelse af Galileo- og Egnosprogrammerne inden for rammerne af de ressourcer, der er tildelt programmerne og i overensstemmelse med målene i artikel 2.

Med henblik herpå indfører og gennemfører den de passende instrumenter og strukturforanstaltninger, der er nødvendige for at identificere, kontrollere, forminske og føre tilsyn med de risici, der er forbundet med programmerne

- c) forvalte, for Unionens regning og inden for sit kompetenceområde, forbindelserne med tredjelande og internationale organisationer
  - d) give medlemsstaterne og Europa-Parlamentet rettidigt alle relevante oplysninger vedrørende Galileo- og Egnosprogrammerne, navnlig for så vidt angår risikostyring, samlede omkostninger, årlige driftsomkostninger for hver enkelt vigtig del af Galileoinfrastrukturen, indtægter, tidsplan og resultater såvel som en oversigt over gennemførelsen af projektstyringssystemer og -teknikker, som er omhandlet i artikel 11, litra e)
  - e) vurdere mulighederne for at fremme og sikre anvendelsen af de europæiske satellitbaserede navigationssystemer på tværs af de forskellige sektorer i økonomien, herunder analysere, hvordan de fordele, som systemet skaber, kan udnyttes.
3. Med henblik på gennemførelsen af Galileo-programmets etablerings-, ibrugtagings- og driftsfaser og Egnosprogrammets driftsfase i henhold til henholdsvis artikel 3 og 4 fastlægger Kommissionen, hvor det er nødvendigt, de foranstaltninger, der kræves, til at:
- a) håndtere og nedsætte risiciene i forbindelse med Galileo- og Egnosprogrammernes gennemførelse

- b) fastsætte tidspunktet for væsentlige afgørelser med henblik på overvågning og evaluering af gennemførelsen af programmerne
- c) fastlægge placeringen af systemernes jordinfrastruktur i overensstemmelse med sikkerhedskrav efter en åben og gennemsigtig proces og sikre driften heraf.
- d) bestemme de tekniske og operationelle specifikationer med henblik på at udføre de funktioner, der er omhandlet i artikel 2, stk. 4, litra b) og c) og gennemføre videreudvikling af systemerne.

Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 36, stk. 3.

Artikel 13

System- og driftssikkerhed

1. Kommissionen sikrer Galileo- og Egnosprogrammernes sikkerhed, herunder system- og driftssikkerheden. Med henblik herpå skal Kommissionen:
  - a) tage behørigt hensyn til behovet for tilsyn med og integration af sikkerhedskrav og -standarder i de samlede programmer
  - b) sikre, at disse krav og standarders overordnede betydning støtter en vellykket programgennemførelse, navnlig med hensyn til omkostninger, risikostyring og tidsplan
  - c) etablere koordineringsmekanismer mellem de forskellige berørte organer
  - d) tage hensyn til de gældende sikkerhedsstandarder og -krav for ikke at sænke det generelle sikkerhedsniveau og for ikke at påvirke funktionen af eksisterende systemer, der er baseret på disse standarder og krav.
2. Med forbehold af artikel 14 og 16 i denne forordning og artikel 8 i afgørelse 1104/2011/EU vedtager Kommissionen delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 35 med henblik på at fastsætte målene på højt niveau for at sikre Galileo- og Egnosprogrammernes sikkerhed som omhandlet i stk. 1.
3. Kommissionen fastsætter de nødvendige tekniske specifikationer og andre foranstaltninger for at gennemføre de i stk. 2 nævnte mål på højt niveau. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 36, stk. 3.
4. EU-Udenrigstjenesten bistår fortsat i overensstemmelse med artikel 2, stk. 2, i afgø-

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om inddeltagelse i EØS-avtalen af forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift af europæiske satellitnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

relse 2010/427/EU Kommissionen med udførelsen af dens funktioner på området eksterne forbindelser.

Artikel 14

Det Europæiske GNSS-agenturs rolle

1. Det Europæiske GNSS-agentur skal i overensstemmelse med de retningslinjer, Kommissionen har fastlagt:

a) hvad angår Galileo- og Egnosprogrammernes sikkerhed, sikre følgende, jf. dog artikel 13 og 16:

i) gennem sit sikkerhedsakkrediteringsudvalg, sikkerhedsakkreditering i henhold til kapitel III i forordning (EU) nr. 912/2010. Med henblik herpå indleder den og fører tilsyn med implementeringen af sikkerhedsprocedurerne og foretager systemsikkerhedskontrol

ii) driften af Galileos sikkerhedsovervågningscenter, der er omhandlet i forordning (EU) nr. 912/2010, artikel 6, litra d), i overensstemmelse med de standarder og krav, der er omhandlet i artikel 13 i nærværende forordning, samt instrukserne i henhold til fælles aktion 2004/552/FUSP

b) udføre de opgaver, der er nævnt i artikel 5 i afgørelse nr. 1104/2011/EU, og bistå Kommissionen i overensstemmelse med artikel 8, stk. 6, i denne afgørelse

c) bidrage som led i Galileoprogrammets etablerings-, ibrugtagings- og driftsfase samt Egnosprogrammets driftsfase til fremme og markedsføring af de tjenester, der er omhandlet i artikel 2, stk. 4 og 5, herunder ved at foretage de nødvendige markedsanalyser, navnlig markedsrapporten, der udarbejdes årligt af Det Europæiske GNSS-agentur om markedet for applikationer og tjenester, ved at skabe tæt kontakt med brugere og potentielle brugere og systemernes brugere med henblik på at indsamle oplysninger om deres behov, ved at følge udviklingen i downstreammarkederne for satellitnavigation og udarbejde en handlingsplan for brugersamfunds anvendelse af de tjenester, der er omhandlet i artikel 2, stk. 4 og 5, og som navnlig indeholder relevante foranstaltninger med hensyn til certificerings- og standardisering.

2. Det Europæiske GNSS-agentur udfører også andre opgaver i forbindelse med gennemførelsen af Galileo- og Egnosprogrammerne,

herunder programstyringsopgaver og skal være ansvarlige for dem. Disse opgaver pålægger Kommissionen det ved hjælp af en uddelegeringsaftale vedtaget på grundlag af en afgørelse om uddelegering i overensstemmelse med artikel 58, stk. 1, litra c), i forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012, og omfatter:

a) de operationelle aktiviteter, herunder forvaltning af systemernes infrastruktur, vedligeholdelse og løbende forbedring af systemerne, certificerings- og standardiseringsaktiviteter og levering af de tjenester, der er omhandlet i artikel 2, stk. 4 og 5

b) udviklings- og etablerings- og ibrugtagingsaktiviteter for udviklingen og fremtidige generationer af systemerne og bidrag til definitionen af serviceudvikling, herunder indkøbsaktiviteter

c) fremme af udviklingen af applikationer og tjenester, der er baseret på systemerne, såvel som at øge opmærksomheden omkring disse applikationer og tjenester, herunder at identificere og forbinde europæiske ekspertisecentre GNSS-applikationer og tjenester ved at gøre brug af den offentlige og private sektors ekspertise og evaluere foranstaltninger i forbindelse med denne form for foranstaltninger til fremme og bevidstgørelse

d) fremme udviklingen af grundlæggende elementer, som f.eks. Galileokompatible chipsæt og modtagere.

3. Den uddelegeringsaftale, der er omhandlet i stk. 2, skal give et passende niveau af selvstændighed og myndighed med særlig reference til den ordregivende myndighed inden for anvendelsesområdet for artikel 58, stk. 1, litra c), og artikel 60 i forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012. Den fastsætter endvidere de almindelige vilkår for forvaltningen af de midler, der tildeles Det Europæiske GNSS-agentur, og navnlig de foranstaltninger, der skal gennemføres, den hertil knyttede finansiering, forvaltningsprocedurer, tilsyns- og kontrolforanstaltninger, foranstaltninger i tilfælde af mangelfuld kontraktgennemførelse med hensyn til omkostninger, tidsplan og resultater samt regler for ejendomsret til alle materielle og immaterielle aktiver.

Tilsyns- og kontrolforanstaltningerne omfatter navnlig en foreløbig oversigt over forventede omkostninger, systematiske oplysninger til Kommissionen om omkostningerne og

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

tidsplanen og, i tilfælde af afvigelser mellem de planlagte budgetter, resultater og tidsplan, korrigerende indgreb, som skal sikre etablering af infrastrukturer inden for rammerne af de tildelte bevillinger.

4. Det Europæiske GNSS-agentur indgår arbejdsaftaler med ESA, der er nødvendige for gennemførelsen af deres respektive opgaver i henhold til denne forordning for Galileo- og Egnosprogrammernes driftsfase. Kommissionen underretter Europa-Parlamentet, Rådet og udvalget om sådanne arbejdsaftaler, der er indgået af Det Europæiske GNSS-agentur, og om enhver ændring heraf. Det Europæiske GNSS-agentur kan, når det er relevant, også overveje at gøre brug af andre virksomheder i den offentlige og private sektor.
5. Ud over de i stk. 1 og 2 nævnte opgaver og inden for rammerne af dets mission bistår Det Europæiske GNSS-agentur Kommissionen med sin tekniske sagkundskab og alle oplysninger, som er nødvendige for udførelsen af dens opgaver i henhold til denne forordning, herunder for vurderingen af muligheden for at fremme og sikre anvendelsen af systemerne, der er omhandlet i artikel 12, stk. 2, litra e).
6. Udvalget høres om afgørelsen vedrørende uddelegering, der er nævnt i stk. 2 i denne artikel, efter rådgivningsproceduren i artikel 36, stk. 2. Europa-Parlamentet, Rådet og udvalget underrettes på forhånd om de uddelegeringsaftaler, der skal indgås mellem Unionen, repræsenteret ved Kommissionen, og Det Europæiske GNSS-agentur.
7. Europa-Parlamentet, Rådet og udvalget underrettes af Kommissionen om de foreløbige og endelige resultater af evalueringen af indkøbsudbuddene og de kontrakter med virksomheder i den private sektor, herunder oplysninger om underentrepriser.

Artikel 15

Den Europæiske Rumorganisations rolle

1. For etablerings- og ibrugtagningsfasen for Galileoprogrammet i artikel 3 stk. 3, litra c) indgår Kommissionen snarest muligt en uddelegeringsaftale med ESA, der udspecificerer sidstnævntes opgaver, navnlig for så vidt angår udformningen, udviklingen og indkøbet af systemet. Uddelegeringsaftalen med ESA indgås på grundlag af en afgørelse

om uddelegering, der vedtages af Kommissionen i overensstemmelse med artikel 58, stk. 1, litra c), i forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012.

Uddelegeringsaftalen fastlægger, i det omfang det er nødvendigt for udførelsen af de opgaver og budgetgennemførelsen, der uddelegeres, de almindelige vilkår for forvaltningen af de midler, der tildeles ESA, og navnlig de foranstaltninger, der skal gennemføres for så vidt angår udformning og indkøb af systemet, den relevante finansiering, forvaltningsprocedurer og tilsyns- og kontrolforanstaltninger, foranstaltninger i tilfælde af mangelfuld kontraktgennemførelse med hensyn til omkostninger, tidsplan og resultater samt regler for ejendomsret til alle materielle og immaterielle aktiver.

Tilsyns- og kontrolforanstaltningerne omfatter navnlig en foreløbig oversigt over forventede udgifter, systematiske oplysninger til Kommissionen om omkostningerne og tidsplanen og, i tilfælde af afvigelser mellem de planlagte budgetter, resultater og tidsplan, korrigerende indgreb, som skal sikre etablering af infrastrukturer inden for rammerne af de tildelte bevillinger.

2. Udvalget høres om afgørelsen vedrørende uddelegering, der er nævnt i stk. 1 i denne forordning, efter rådgivningsproceduren i artikel 36, stk. 2. Europa-Parlamentet, Rådet og udvalget underrettes på forhånd om den uddelegeringsaftale, der skal indgås mellem Unionen, repræsenteret ved Kommissionen, og ESA.
3. Kommissionen underretter Europa-Parlamentet, Rådet og udvalget om de foreløbige og endelige resultater af evalueringen af indkøbsudbuddene og de kontrakter med virksomheder i den private sektor, som ESA skal indgå, herunder oplysninger om underentrepriser.
4. I forbindelse med Galileo- og Egnosprogrammernes driftsfase, som er omhandlet i artikel 3, litra d) og artikel 4, behandler arbejdsaftalerne mellem Det Europæiske GNSS-agentur og ESA som omhandlet i artikel 14, stk. 4, ESA's rolle i denne fase og dens samarbejde med Det Europæiske GNSS-agentur, navnlig med hensyn til:
  - a) udarbejdelse, udformning, tilsyn, udbud og validering inden for rammerne af udviklingen af fremtidige generationer af systemerne

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

- b) teknisk støtte inden for rammerne af drift og vedligeholdelse af den nuværende generation af systemerne.

Disse aftaler skal være i overensstemmelse med forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 og med foranstaltningerne, der er fastlagt af Kommissionen i overensstemmelse med artikel 12, stk. 3.

5. Uden at det berører uddelegeringsaftalen og de arbejdsaftaler, der er nævnt i henholdsvis stk. 1 og 4, kan Kommissionen anmode ESA om teknisk sagkundskab og de oplysninger, der er nødvendige for udøvelsen af dens opgaver i henhold til denne forordning.

Kapitel IV

Aspekter i forbindelse med unionens eller medlemsstaternes sikkerhed

Artikel 16

Fælles aktion

I de tilfælde, hvor systemernes drift vil kunne berøre Unionens eller medlemsstaternes sikkerhed, anvendes de procedurer, der er fastlagt i fælles aktion 2004/552/FUSP.

Artikel 17

Anvendelse af reglerne om klassificerede oplysninger

Inden for denne forordnings anvendelsesområde:

- a) sikrer medlemsstaterne, at deres nationale sikkerhedsbestemmelser giver en grad af beskyttelse af EU-klassificerede informationer, der svarer til den, der er garanteret ved de sikkerhedsforskrifter som fastsat i bilaget til Kommissionens afgørelse 2001/844/EF, EKSF, Euratom og ved Rådets sikkerhedsforskrifter som fastsat i bilagene til Rådets afgørelse 2013/488/EU
- b) underretter medlemsstaterne straks Kommissionen om de i litra a) nævnte nationale sikkerhedsforskrifter
- c) må fysiske personer, der har bopæl i tredjelande, og juridiske personer, der er etableret i tredjelande, kun behandle klassificerede EU-oplysninger vedrørende Galileo- og Egnosprogrammerne, såfremt de i disse lande er omfattet af sikkerhedsforskrifter, der sikrer en grad af beskyttelse, der mindst svarer til den, der er garanteret ved de sikkerhedsforskrifter, som Kommissionen har fastsat i bilaget til afgørelse 2001/844/EF, EKSF, Euratom, og ved de sikkerhedsfor-

skrifter, som Rådet har fastsat i bilagene til afgørelse 2013/488/EU. Ækvivalensen af sikkerhedsforskrifter, der anvendes i et tredjeland eller en international organisation, fastslås i en informationssikkerhedsaftale mellem Unionen og det pågældende tredjeland eller den pågældende internationale organisation i overensstemmelse med den i artikel 218 i TEUF fastsatte procedure og under hensyn til artikel 13 i afgørelse 2013/488/EU

- d) uden at foregribe artikel 13 i Rådets afgørelse 2013/488/EU og forskrifterne for industriel sikkerhed som anført i bilaget til Kommissionens afgørelse 2001/844/EF, EKSF, Euratom, kan en fysisk person eller en juridisk person, et tredjeland eller en international organisation få adgang til EU-klassificerede informationer, når det skønnes nødvendigt efter en konkret vurdering afhængig af disse oplysningers art og indhold, modtagerens need-to-know og Unionens interesse i videregivelsen.

Kapitel V

Offentlige indkøb

Afsnit I

Generelle bestemmelser om offentlige indkøb under galileoprogrammets etablerings-, ibrugtagings- og driftsfase samt eggnosprogrammets driftsfase

Artikel 18

Generelle principper

Med forbehold af foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte Unionens væsentlige sikkerhedsinteresser eller den offentlige sikkerhed eller for at overholde Unionens eksportkontrolkrav, finder forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 anvendelse inden for rammerne af Galileoprogrammets etablerings-, ibrugtagings- og driftsfase samt Egnosprogrammets driftsfase. Desuden finder følgende generelle principper også anvendelse inden for rammerne af Galileoprogrammets etablerings-, ibrugtagings- og driftsfase samt Egnosprogrammets driftsfase: åben adgang og loyal konkurrence i hele den industrielle forsyningskæde, udbud på baggrund af gennemsigtig og rettidig information, klar meddelelse om gældende regler for offentlige indkøb, udvælgelses- og tildelingskriterier og andre relevante oplysninger, så der er lige vilkår for alle potentielle tilbudsgivere,

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

Artikel 19

Specifikke mål

Ved indkøbsproceduren forfølges følgende mål af de ordregivende myndigheder i deres udbud:

- a) fremme den bredeste og mest åbne deltagelse i hele Unionen af alle økonomiske aktører, navnlig nyttilkomne og SMV'er, herunder ved at tilskynde tilbudsgiverne til at anvende underentrepriser
- b) undgå eventuelt misbrug af dominerende stilling og afhængighed af enkelte leverandører
- c) drage fordel af tidligere investeringer i den offentlige sektor og af de indhøstede erfaringer samt af virksomhedernes erfaringer og kompetencer, som bl.a. er erhvervet i Galileo og Egnosprogrammernes definitions-, udviklings-, validerings- og etablerings- og ibrugtagningsfaser, samtidig med at det sikres, at reglerne for konkurrencebaserede udbud overholdes.
- d) anvende flere leverandører, når det er hensigtsmæssigt, for at sikre en bedre overordnet kontrol med Galileo og Egnosprogrammerne, deres omkostninger og tidsplanen
- e) når det er hensigtsmæssigt, at tage hensyn til de samlede omkostninger i løbet af den nyttige livscyklus for produktet, tjenesten eller arbejdet, der er genstand for udbuddet.

AFSNIT 2

Særlige bestemmelser om offentlige indkøb under galileoprogrammets etablerings-, ibrugtagnings- og driftsfase samt egnosprogrammets driftsfase

Artikel 20

Sikring af rimelige konkurrencevilkår

Den ordregivende myndighed træffer de nødvendige foranstaltninger til sikring af ensartede konkurrencevilkår, når en virksomhed tidligere har deltaget i aktiviteter i tilknytning til aktiviteterne i udbuddet, og når dette:

- a) kan medføre betydelige fordele for denne virksomhed for så vidt angår intern viden og således kan skabe bekymring om overholdelse af princippet om ligebehandling eller
- b) påvirker de normale konkurrencevilkår eller den upartiskhed og objektivitet, som gælder ved tildeling eller opfyldelse af kontrakter.

Disse foranstaltninger må ikke forvride konkurrence eller bringe ligebehandling eller fortrolig-

heden af indsamlede oplysninger om virksomhederne, deres forretningsforbindelser og omkostningsstruktur, i fare. I denne forbindelse tager foranstaltningerne hensyn til kontraktens art og bestemmelser.

Artikel 21

Informationssikkerhed

I forbindelse med kontrakter, der omhandler, kræver, og/eller indeholder klassificerede oplysninger, anfører den ordregivende myndighed i udbudsdokumenterne alle nødvendige foranstaltninger og krav med henblik på at sikre disse oplysningers sikkerhed på det krævede niveau.

Artikel 22

Forsyningsikkerhed

Den ordregivende myndighed specificerer i udbudsdokumenterne sine krav i forhold til forsyningsikkerhed og pålidelighed i levering af tjenester til gennemførelse af kontrakten.

Artikel 23

Kontrakter med betingede ordrer

1. Den ordregivende myndighed kan indgå en kontrakt med betingede ordrer.
2. En kontrakt med betingede ordrer består af en fast ordre, der ledsages af en budgetmæssig forpligtelse, som resulterer i et fast tilfald af levering af de arbejder, leverancer eller tjenesteydelser, der gælder for denne ordre, og en eller flere ordrer, der både budgetmæssigt og gennemførelsesmæssigt er betingede. I udbudsdokumenterne redegøres for de elementer, der gælder for kontrakter med betingede ordrer. Heri defineres navnlig kontraktens genstand, pris eller grundlag for beregning heraf og bestemmelser vedrørende levering af arbejder, leverancer og tjenesteydelser for hver ordre.
3. Ydelserne i den faste del af kontrakten skal udgøre et samlet hele. Det samme gælder for ydelserne i forbindelse med hver betinget ordre, idet der tages hensyn til ydelserne i alle foregående ordrer.
4. Hver betinget ordre gennemføres på grundlag af en afgørelse truffet af den ordregivende myndighed, som meddeles kontrahenten i overensstemmelse med kontrakten. Hvis en betinget ordre bekræftes sent eller ikke bekræftes, kan kontrahenten, hvis det er fastsat i kontrakten og på de

betingelser, der er fastsat heri, modtage godtgørelse i form af ventepenge eller skadeserstatning.

5. Når den ordregivende myndighed i forbindelse med en bestemt ordre konstaterer, at de i den pågældende ordre aftalte arbejder, leverancer eller tjenesteydelser ikke er gennemført, kan den kræve erstatning og ophæve kontrakten, hvis dette er fastsat i kontrakten og på de betingelser, der er fastsat heri.

Artikel 24

Kontrakter efter regning

1. Den ordregivende myndighed kan vælge en kontrakt, der helt eller delvist indgås efter regning, med en maksimal beløbsgrænse, og på de betingelser, der er fastsat i stk. 2.

Den pris, som skal betales for sådanne kontrakter, består af en godtgørelse af de samlede faktiske udgifter, som kontrahenten har afholdt i henhold til kontrakten, såsom udgifter til arbejds løn, materialer, forbrugsmaterialer, anvendelse af udstyr og infrastrukturer, som kræves for at opfylde kontrakten. Til disse udgifter lægges enten et fast beløb, der dækker generalomkostninger og avancer eller et beløb, der dækker generalomkostninger, og en kontraktpræmie på basis af opfyldelse af mål med hensyn til resultater og overholdelse af tidsplanen.

2. Den ordregivende myndighed kan vælge en kontrakt, der helt eller delvist indgås efter regning, når det objektivt er umuligt præcist at angive en fast pris, og hvis det med rimelighed kan påvises, at en sådan fast pris ville blive unormalt høj på grund af usikkerhed i forbindelse med kontraktens gennemførelse af følgende årsager:
  - a) kontrakten indeholder meget komplekse elementer eller omfatter anvendelse af ny teknologi, hvilket medfører betydelig teknisk usikkerhed, eller
  - b) de aktiviteter, som aftalen vedrører, skal af operationelle årsager indledes uden forsinkelse, selv om det endnu ikke er muligt at fastsætte en fast og endelig pris, eftersom der foreligger betydelige usikkerhedsmomenter, eller kontraktens gennemførelse delvist afhænger af gennemførelsen af andre kontrakter.
3. Prisloftet i kontrakter, der helt eller delvist indgås efter regning, er det maksimale beløb, der kan udbetales. Det må kun over-

skrides i behørigt begrundede tilfælde, og hvis den ordregivende myndighed på forhånd har givet sit samtykke.

4. I udbudsdokumenterne vedrørende kontrakter, der helt eller delvist indgås efter regning, angives følgende:
  - a) kontraktens art, dvs. at der er tale om en kontrakt, der helt eller delvist er indgået efter regning op til et prisloft
  - b) i forbindelse med en kontrakt, der delvist indgås efter regning, hvilke kontraktelementer der er omfattet af en refusion efter regning
  - c) prisloftet
  - d) kriterier for tildeling, der navnlig skal gøre det muligt at vurdere rimeligheden af det samlede anslåede budget, hvilke omkostninger, der er støtteberettigede, reglerne for beregning af disse omkostninger og den avance, der er nævnt i det udbud, der skal evalueres
  - e) den type tillæg, som i henhold til stk. 1 skal anvendes på udgifterne
  - f) de bestemmelser og procedurer, der er afgørende for, om den bydendes anslåede omkostninger til kontraktens gennemførelse er støtteberettigede i overensstemmelse med principperne i stk. 5
  - g) de regnskabsregler, som de bydende skal følge
  - h) for kontrakter, der delvist er indgået efter regning, og som skal konverteres til kontrakter med en fast og endelig pris, parametrene for denne konvertering
5. Omkostninger, som er indgået af kontrahenten under gennemførelsen af en kontrakt, der helt eller delvist er indgået efter regning, er kun støtteberettigede, hvis de:
  - a) reelt er afholdt i kontraktperioden, med undtagelse af omkostninger til udstyr, infrastrukturer og immaterielle anlægsaktiver, der er nødvendige for kontraktens gennemførelse, og hvor den samlede købsværdi vil kunne anses for at være støtteberettiget
  - b) er anført i det samlede anslåede budget, eventuelt ændret ved tillægskontrakter til den oprindelige kontrakt
  - c) er nødvendige for kontraktens gennemførelse
  - d) er afholdt i forbindelse med kontraktens gennemførelse og kan tilskrives denne
  - e) kan identificeres, kontrolleres og er registreret i kontrahentens regnskaber og fastlagt i overensstemmelse med de regn-

skabsstandarder, som er nævnt i udbudsbetingelserne og kontrakten

- f) opfylder kravene i den gældende skatte- og sociallovgivning
- g) ikke afviger fra betingelserne i kontrakten
- h) er rimelige og berettigede og overholder kravene til forsvarlig økonomisk forvaltning, navnlig med hensyn til sparsommelighed og produktivitet.

Kontrahenten er ansvarlig for registrering af sine omkostninger, korrekt bogføring og yderligere dokumentation til påvisning af, at de omkostninger, der kræves dækket, er i overensstemmelse med principperne i nærværende artikel. De omkostninger, som ikke kan begrundes af kontrahenten, er ikke støtteberettigede, og ansøgningen om godtgørelse afvises.

6. Den ordregivende myndighed er ansvarlig for følgende opgaver med henblik på at sikre, at kontrakter, der indgås efter regning, gennemføres korrekt:
  - a) den fastsætter det mest realistiske prisloft og sikrer tilstrækkelig fleksibilitet, således at der kan tages hensyn til de tekniske usikkerhedsfaktorer
  - b) den konverterer kontrakter, der delvist indgås efter regning, til fastpriskontrakter, så snart det under kontraktens gennemførelse er muligt at fastsætte en fast og endelig pris, og skal i denne forbindelse fastsætte parametrene for konvertering af kontrakter, der er indgået efter regning, til endelige fastpriskontrakter
  - c) den vedtager tilsyns- og kontrolforanstaltninger, som navnlig omfatter en foreløbig oversigt over forventede udgifter
  - d) den fastsætter passende principper, værktøjer og procedurer for gennemførelse af kontrakten, navnlig med henblik på at identificere og kontrollere, om de omkostninger, der er indgået af kontrahenten eller underkontrahenterne under gennemførelsen af kontrakten, er refusionsberettigede, og med henblik på anvendelse af tillægskontrakter til den pågældende kontrakt
  - e) den kontrollerer, at kontrahenten og underkontrahenterne følger de regnskabsstandarder, som er nævnt i kontrakten, og kravet om at fremlægge regnskabsbilag med beviskraft
  - f) den sikrer løbende under hele kontraktens gennemførelse, at de principper, værktøjer og procedurer, som er nævnt i litra d), er effektive.

Artikel 25

Tillægskontrakter

Den ordregivende myndighed og kontrahenterne kan ændre kontrakten ved et tillæg, når tillægget opfylder alle nedenstående betingelser:

- a) kontraktens genstand forbliver uændret
- b) den økonomiske ligevægt i kontrakten forstyrres ikke
- c) der indføres ikke betingelser, der, hvis de var fremgået af den oprindelige tildelingsprocedure, ville have gjort det muligt for andre tilbudsgivere end de oprindeligt antagne at deltage eller ville have gjort det muligt at acceptere et andet bud end det, som oprindeligt blev antaget.

Artikel 26

Underentreprise

1. Den ordregivende myndighed anmoder tilbudsgiveren om at give en del af kontrakten i underentreprise ved hjælp af konkurrencebaserede udbud på de relevante niveauer af underentreprise til andre virksomheder end dem, der tilhører tilbudsgiverens virksomhedsgruppe, navnlig til nytilkomne og SMV'er.
2. Den ordregivende myndighed udtrykker den krævede del af kontrakten, der skal gives i underentreprise, i en ramme fra en minimumsprocentsats til en maksimumsprocentsats. Den sikrer, at sådanne procentsatser står i rimeligt forhold til kontraktens mål og værdi, under hensyntagen til arten af den berørte erhvervssektor, og navnlig til konkurrenceniveauet og det erhvervsmæssige potentiale.
3. Angiver tilbudsgiveren i sit tilbud, at denne ikke agter at give nogen del af kontrakten i underentreprise eller give en del som er mindre end minimumsprocentsatsen i stk. 2 i underentreprise, meddeler tilbudsgiveren den ordregivende myndighed grundene hertil. Den ordregivende myndighed forelægger Kommissionen disse oplysninger.
4. Den ordregivende myndighed kan afvise de underentreprenører, som er udvalgt af tilbudsgiveren under proceduren for tildeling af hovedkontrakten eller af den valgte leverandør under udførelse af kontrakten. Myndigheden begrundes afvisningen skriftligt, som kun kan ske på grundlag af de kriterier, der fandt anvendelse ved udvælgelsen af tilbudsgiverne til hovedkontrakten.

*Kapitel VI***Diverse bestemmelser***Artikel 27***Programmering**

Kommissionen udarbejder et årligt arbejdsprogram i form af en plan for gennemførelsen af de foranstaltninger, som kræves for at opfylde de i artikel 2, stk. 4, fastsatte særlige mål for Galileo-programmet, i overensstemmelse med de i artikel 3 fastlagte faser, samt de i artikel 2, stk. 5, fastsatte særlige mål for Egnosprogrammet. Det årlige arbejdsprogram skal også indeholde bestemmelser om finansiering af disse foranstaltninger.

Disse gennemførelsesforanstaltninger vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 36, stk. 3.

*Artikel 28***Medlemsstaternes indsats**

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at Galileo og Egnosprogrammerne forløber tilfredsstillende, herunder foranstaltninger til at sikre beskyttelsen af jordstationer placeret på deres territorier, som mindst svarer til dem, der kræves til beskyttelse af europæiske kritiske infrastrukturer som omhandlet i Rådets direktiv 2008/114/EF¹⁸. Medlemsstaterne træffer ikke foranstaltninger, der kunne være til skade for programmerne eller de i forbindelse med driften leverede tjenester, navnlig for så vidt angår kontinuiteten i driften af infrastrukturerne.

*Artikel 29***Internationale aftaler**

Unionen kan indgå aftaler med tredjelande og internationale organisationer inden for rammerne af Galileo og Egnosprogrammerne i overensstemmelse med proceduren i artikel 218 i TEUF.

*Artikel 30***Teknisk bistand**

Til udførelsen af de tekniske opgaver, som er omhandlet i artikel 12, stk. 2, kan Kommissionen

¹⁸ Rådets direktiv 2008/114/EF af 8. december 2008 om inddeltagelse og udpegning af europæisk kritisk infrastruktur og vurdering af behovet for at beskytte den bedre (EUT L 345 af 23.12.2008, s. 75).

anmode om den nødvendige tekniske bistand, navnlig med hensyn til kapaciteten og ekspertisen hos de kompetente nationale myndigheder på rumfartsområdet, eller bistand fra uafhængige eksperter og organer, der kan formidle analyser og uvildig rådgivning om Galileo og Egnosprogrammernes gennemførelse.

De enheder, ud over Kommissionen, som er involveret i den offentlige styring af programmerne, navnlig Det Europæiske GNSS-agentur og ESA, kan ligeledes gøre brug af samme tekniske bistand ved udførelsen af de opgaver, de har fået overdraget i henhold til nærværende forordning.

*Artikel 31***Beskyttelse af personoplysninger og privatliv**

1. Kommissionen sikrer, at personoplysninger og privatliv beskyttes i forbindelse med udformningen, etableringen og driften af systemerne, og at passende sikkerhedsforanstaltninger indarbejdes heri.
2. Enhver behandling af personoplysninger inden for rammerne af udførelsen af de opgaver og aktiviteter, der er omfattet af nærværende forordning, foregår i overensstemmelse med den relevante lovgivning om beskyttelse af personoplysninger, navnlig Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001¹⁹ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF²⁰.

*Artikel 32***Beskyttelse af Unionens finansielle interesser**

1. Kommissionen træffer passende foranstaltninger til at sikre, at Unionens finansielle interesser i forbindelse med gennemførelse af foranstaltninger, der finansieres under denne forordning, beskyttes mod svig, korruption og andre ulovlige aktiviteter ved hjælp af effektive kontroller og, hvis der konstateres uregelmæssigheder, ved inddrivelse af uberettiget udbetalte beløb og i givet fald via sanktioner, som er effektive, står i rime-

¹⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 8 af 12.1.2001, s. 1).

²⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31).

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

ligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning.

2. Kommissionen eller dens repræsentanter og Revisionsretten har revisionsbeføjelser på grundlag af bilag og kontrol på stedet i forhold til alle tilskudsmodtagere, kontrahenter og underkontrahenter, der har modtaget EU-midler i henhold til nærværende forordning.

Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) kan efter bestemmelserne og procedurerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013²¹ og Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96²² foretage undersøgelser, herunder kontrol og inspektion på stedet hos økonomiske aktører, der direkte eller indirekte er berørt af finansieringen, for at klarlægge, om der er begået svig, bestikkelse eller andre ulovlige aktiviteter, der berører Unionens finansielle interesser, i forbindelse med en aftale om tilskud, en afgørelse om ydelse af tilskud eller en kontrakt om EU-finansiering.

Uanset første og andet afsnit skal internationale aftaler, der er indgået med tredjelande og med internationale organisationer, aftaler om tilskud, afgørelser om ydelse af tilskud og kontrakter, der hidrører fra anvendelsen af denne forordning, indeholde bestemmelser, som udtrykkeligt giver Kommissionen, Revisionsretten og OLAF beføjelse til at foretage sådan revision og sådanne undersøgelser i overensstemmelse med deres respektive beføjelser.

Artikel 33

Rapport til Europa-Parlamentet og Rådet

1. Kommissionen forestår gennemførelsen af denne forordning. Hvert år i forbindelse med fremlæggelsen af det foreløbige budgetforslag forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af Galileo og Egnosprogrammerne. Denne rapport skal indeholde alle oplysninger vedrørende programmerne, navnlig med hensyn til risikostyring, samlede omkostninger,

årlige driftsomkostninger, indtægter, tidsplan og resultater som omhandlet i artikel 12, stk. 2, litra d) og oplysninger om, hvordan de uddelegeringsaftaler, der er indgået i henhold til artikel 14, stk. 2, og artikel 15, stk. 1, fungerer. Den skal omfatte:

- a) en oversigt over tildelingen og anvendelsen af midler, der er tildelt programmerne som omhandlet i artikel 7, stk. 4
  - b) oplysninger om den strategi, som Kommissionen har brugt til at styre omkostningerne som omhandlet i artikel 9, stk. 6
  - c) en vurdering af forvaltningen af intellektuelle ejendomsrettigheder
  - d) en oversigt over gennemførelsen af projektstyringssystemer og -teknikker, herunder risikostyringssystemer og -teknikker, som er omhandlet i artikel 12, stk. 2, litra d)
  - e) en evaluering af de foranstaltninger, der er truffet til at maksimere de socioøkonomiske fordele ved programmerne.
2. Kommissionen underretter Europa-Parlamentet og Rådet om de foreløbige og endelige resultater af evalueringen af indkøbsudbudene og de kontrakter med virksomheder i den private sektor, der gennemføres af Det Europæiske GNSS-agentur og ESA i henhold til henholdsvis artikel 14, stk. 7 og artikel 15, stk. 3.

Den skal også underrette Europa-Parlamentet og Rådet om:

- a) eventuelle omfordelinger af midler mellem udgiftskategorier i henhold til artikel 9, stk. 3
- b) enhver indvirkning, som anvendelsen af artikel 8, stk. 2, har på Galileo- og Egnosprogrammerne.

Artikel 34

Vurdering af anvendelsen af denne forordning

1. Kommissionen forelægger senest den 30. juni 2017 en vurderingsrapport om gennemførelsen af denne forordning for Europa-Parlamentet og Rådet med henblik på en afgørelse om videreførelse, ændring eller opsættelse af de foranstaltninger, der er truffet i henhold til denne forordning, og som vedrører:
  - a) realisering af målene for disse foranstaltninger, både for så vidt angår resultater og virkninger
  - b) effektiv ressourceanvendelse
  - c) europæisk merværdi.

I vurderingen undersøges desuden teknologiske udviklinger som vedrører systemerne,

²¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 af 11. september 2013 om undersøgelser, der foretages af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1073/1999 og Rådets forordning (Euratom) nr. 1074/1999 (EUT L 248 af 18.9.2013, s. 1).

²² Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 af 11. november 1996 om Kommissionens kontrol og inspektion på stedet med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser mod svig og andre uregelmæssigheder (EFT L 292 af 15.11.1996, s. 2).

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

- mulighederne for forenkling, intern og ekstern sammenheng, den fortsatte relevans af alle mål samt foranstaltningernes bidrag til Unionsens prioriterte mål om en intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Den skal også tage hensyn til resultatet af evalueringerne af de tidligere foranstaltningers virkninger på lang sigt.
2. Vurderingen skal tage hensyn til de fremskridt, der gøres med hensyn til opfyldelsen af de særlige mål for Galileo- og Egnosprogrammet, jf. artikel 2, henholdsvis stk. 4 og 5, og omfatte resultatindikatorer som f.eks.:
- a) for Galileo og hvad angår:
    - i) etablering og ibrugtagning af infrastruktur:
      - antallet og tilgængeligheden af operationelle satellitter og antallet af tilgængelige reservesatellitter på jorden sammenholdt med de planlagte satellitter, der er omhandlet i uddelegeringsaftalen
      - den faktiske tilgængelighed af jordinfrastrukturens elementer (som f.eks. jordstationer, kontrolcentre) sammenholdt med den planlagte tilgængelighed
    - ii) serviceniveaet:
      - tjenestetilgængelighedskortet (service availability map) pr. tjeneste sammenholdt med tjenstedefinitionsdokumentet (service definition document)
    - iii) omkostningerne:
      - omkostningsresultatindekset (cost performance index) per større udgiftspost i programmet baseret på en kvotient, der sammenholder de faktiske omkostninger med de budgetterede omkostninger
    - iv) tidsplanen:
      - indeks for planlagte resultater (schedule performance index) for hver større post i programmet baseret på en sammenligning mellem de budgetterede omkostninger for udført arbejde og de budgetterede omkostninger for planlagt arbejde
    - v) markedsniveauet:
      - markedstendens baseret på procentdelen af Galileo- og Egnosmodtagere i forhold til det samlede antal modtagermodeller i den markedsrapport, som udarbejdes af Det Europæiske GNSS-agentur, som omhandlet i artikel 14, stk. 1, litra c).
  - b) for Egnos og hvad angår:
    - i) dækningsudvidelsen:
      - fremskridtene i dækningsudvidelsen sammenholdt med den aftalte plan for dækningsudvidelsen
    - ii) serviceniveaet:
      - tjenestetilgængelighedsindekset (service availability index) baseret på antallet af lufthavne med operationelle Egnosbaserede indflyvningsprocedurer sammenholdt med det samlede antal lufthavne med Egnosbaserede indflyvningsprocedurer
    - iii) omkostningerne:
      - omkostningsresultatindekset (cost performance index) baseret på en kvotient, der sammenholder de reelle omkostninger med de budgetterede omkostninger
    - iv) tidsplanen:
      - indeks for planlagte resultater (schedule performance index) baseret på en sammenligning mellem de budgetterede omkostninger for udført arbejde og de budgetterede omkostninger for planlagt arbejde.
3. De organer, der deltager i gennemførelsen af denne forordning, meddeler Kommissionen de oplysninger, som er nødvendige med henblik på opfølgning og evaluering af de pågældende foranstaltninger.

Kapitel VII

Delegation og gennemførelsesforanstaltninger

Artikel 35

Udøvelse af delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.
2. Beføjelsen til at vedtage de delegerede retsakter, jf. artikel 13, stk. 2, tillægges Kommissionen for en ubegrænset periode fra den 1. januar 2014.
3. Den i artikel 13, stk. 2, omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i Den Europæiske Unions Tidende eller på et senere tidspunkt, der

Samtykke til deltagelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1285/2013 om etablering og drift av europeiske satellittnavigasjonssystemer (Galileo og EGNOS)

angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheten af de delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

4. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidig Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.
5. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 13, stk. 2, træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har informeret Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 36

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af et udvalg. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 4 i forordning (EU) nr. 182/2011.
3. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011.
4. Repræsentanter for Det Europæiske GNSS-agentur og ESA deltager i arbejdet i udvalget som observatører på vilkår, der fastsættes i udvalgets forretningsorden.
5. Internationale aftaler, der indgås af EU, jf. artikel 29, kan indeholde bestemmelser om, at repræsentanter for tredjelande eller internationale organisationer i givet fald kan deltage i arbejdet i udvalget på vilkår, der fastsættes i udvalgets forretningsorden.
6. Udvalget mødes regelmæssigt, helst fire gange årligt, helst kvartalsvis. Kommissionen forelægger en rapport om programmets forløb på hvert møde. Disse rapporter skal

give et generelt overblik over programmets status og udvikling, navnlig med hensyn til risikostyring, omkostninger, tidsplan og resultater. Disse rapporter skal mindst én gang om året indeholde de resultatindikatorer, der er omhandlet i artikel 34, stk. 2.

Kapitel VIII

Afsluttende bestemmelser

Artikel 37

Ophævelser

1. Forordning (EF) nr. 876/2002 og (EF) nr. 683/2008 ophæves med virkning fra den 1. januar 2014.
2. Enhver foranstaltning, der træffes på grundlag af forordning (EF) nr. 876/2002 eller forordning (EF) nr. 683/2008, forbliver i kraft.
3. Henvisninger til den ophævede forordning (EF) nr. 683/2008 betragtes som henvisninger til nærværende forordning og læses i overensstemmelse med den i bilaget anførte sammenligningstabel.

Artikel 38

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft på tredjedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

Den anvendes fra den 1. januar 2014.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Strasbourg, den 11. december 2013.

På Europa-Parlamentets vegne

M. Schulz

Formand

På Rådets vegne

V. Leškevičius

Formand

Bilag

Tabell 2.1 Sammenligningstabel

Forordning (EF) nr. 683/2008	Denne forordning
Artikkel 1	Artikkel 2
Artikkel 2	Artikkel 1
Artikkel 3	Artikkel 3
Artikkel 4	Artikkel 8
Artikkel 5	Artikkel 4
Artikkel 6	Artikkel 8
Artikkel 7	Artikkel 5
Artikkel 8	Artikkel 6
Artikkel 9	Artikkel 7
Artikkel 10	Artikkel 9
Artikkel 11	Artikkel 10
Artikkel 12, stk. 1	Artikkel 11
Artikkel 12, stk. 2 og 3	Artikkel 12
Artikkel 13, stk. 1, 2 og 3	Artikkel 13
Artikkel 13, stk. 4	Artikkel 16
Artikkel 14	Artikkel 17
Artikkel 15	Artikkel 27
Artikkel 16	Artikkel 14
Artikkel 17	Artikkel 18-26
Artikkel 18	Artikkel 15
Artikkel 19, stk. 1-4	Artikkel 36
Artikkel 19, stk. 5	Artikkel 35
Artikkel 20	Artikkel 31
Artikkel 21	Artikkel 32
Artikkel 22	Artikkel 33
Artikkel 23	
Artikkel 24	Artikkel 38
Bilag	Artikkel 1

*Fælles erklæring***af Europa-Parlamentet, Rådet og
Kommissionen vedrørende det
Interinstitutionelle galileopanel**

- På baggrund af de europæiske GNSS-programmers betydning, unikke karakter og kompleksitet, Unionens ejerskab af de systemer, der følger af programmerne, og den fulde finansiering af programmerne for perioden 2014-2020 over EU-budgettet erkender Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen, at det er nødvendigt med et tæt samarbejde mellem de tre institutioner.
- Det Interinstitutionelle Galileopanel mødes for at bistå de enkelte EU-institutioner med at varetage deres respektive beføjelser. Med henblik herpå etableres panelet for nøje at følge:
  - de fremskridt, der gøres med gennemførelsen af de europæiske GNSS-programmer, navnlig med hensyn til gennemførelse af indkøb og kontrakter, særlig i forbindelse med ESA
  - de internationale aftaler med tredjelande, jf. dog bestemmelserne i artikel 218 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
  - forberedelsen af markederne for satellitnavigation
  - styringsordningernes effektivitet samt
  - den årlige revision af arbejdsprogrammet.
- Panelet skal i overensstemmelse med gældende regler overholde kravet om diskretion, navnlig i betragtning af oplysningers fortrolighed og visse datas følsomme karakter.
- Kommissionen skal tage hensyn til panelets synspunkter.
- Panelet består af syv repræsentanter, heraf
  - 3 fra Rådet
  - 3 fra Europa-Parlamentet
  - 1 fra Kommissionen
og mødes regelmæssigt (i princippet fire gange om året).
- Panelet berører ikke eksisterende ansvarsområder eller forhold mellem institutionerne.

